GEAMANDURA

PIESĂ ÎN TREI ACTE

de TUDOR MUŞATESCU

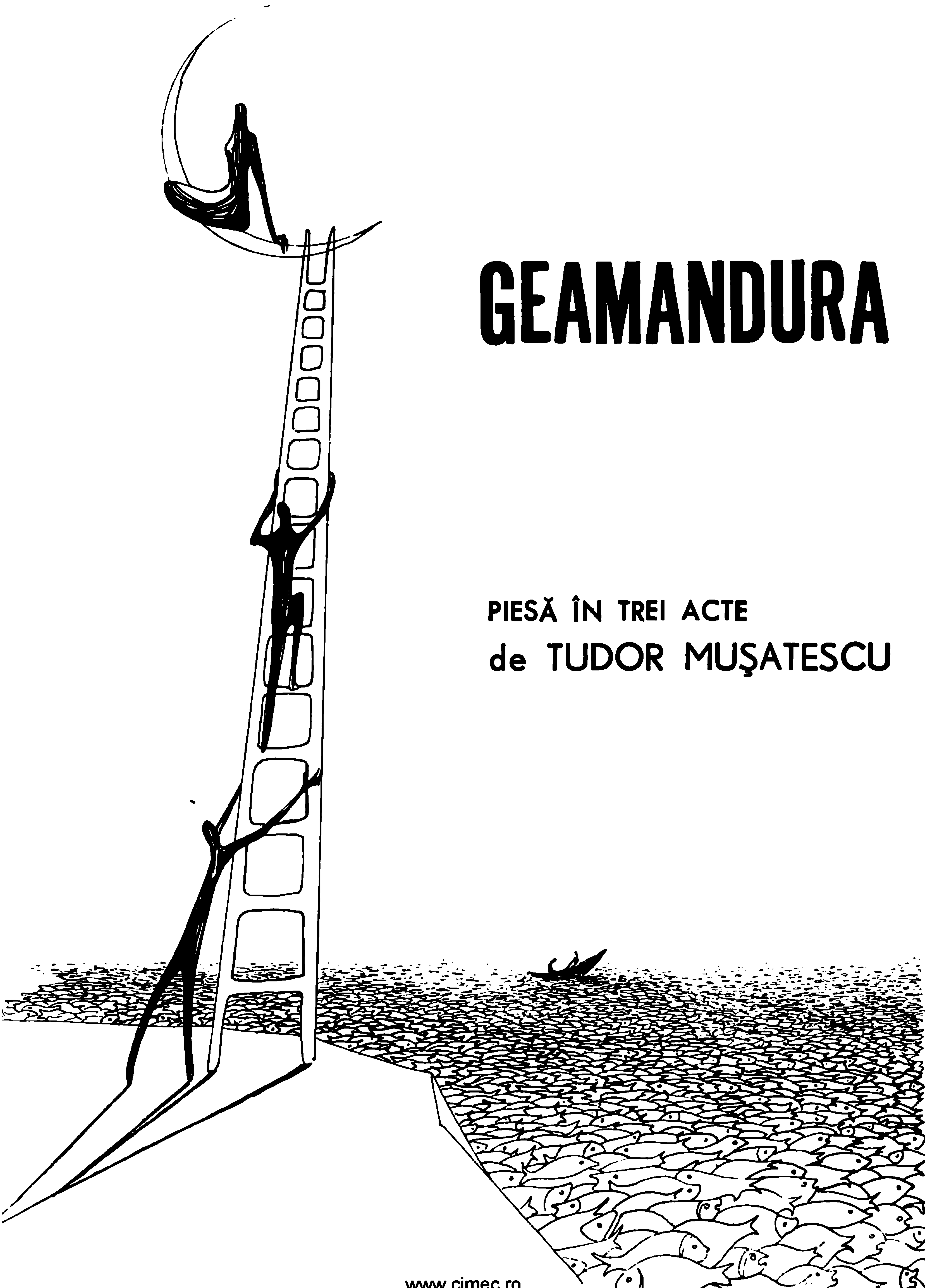

www.cimec.ro

PERSONAJELE

Zeiss
Rembrand
Alagrec
Hussein
Luna

ACTUL ÎNTÎI

TABLOUL 1

Un petec de faleză, în apropierea Mangaliei. În dreapta, în planul al II-lea, este instalat cortul lui Zeiss şi Rembrand. Peste tot, agăţate de pari înfipţi în pămînt, se văd unelte de pescuit şi „articole" de mare: găleţi pescăreşti, plase, undiţe, costume şi halate de baie puse la uscat etc., etc... Pe lîngă cort se află scăunele mici, făcute rudimentar din scînduri, şi bolovani mari, care să le înlocuiască la nevoie. În planul I, tot în dreapta, se află o vatră, un ceaun pe pirostrii şi cîteva ustensile pentru bucătărie. În stînga, planul I, se află „sufrageria", adică o masă de lemn, producţie proprie. Tot în stînga, planul al II-lea (aşezat trei sferturi spre public), se află un şevalet cu un panou, la care lucrează Rembrand.

Acţiunea începe către asfinţitul soarelui. La ridicarea cortinei, Rembrand, în faţa şevaletului, termină de pictat. Alagrec, aşezat pe un bolovan alături, priveşte pe Rembrand lucrînd şi cîntă la o muzicuţă, un vals marinăresc: „Valsul Mangaliei". Execuţia este naivă şi foarte aproximativă.

Intrarea în cort se poate face din ambele părţi ale scenei. Cea mai „scurtă" şi practicată însă este dinspre plajă, pe trepte de pămînt, invizibile, astfel ca fiecare personaj care intră în scenă să apară în rate, de pe scări. Cîteva clipe de pauză.

REMBRAND: Nu mai văd! *(Se dă un pas înapoi şi îşi priveşte opera.)* Nici ce pictez, nici cum pictez! *(Începe să şteargă pensulele, una cîte una, meticulos.)* Nu se mai vede nimic! *(Alagrec nu poate vorbi fiind cu „gura plină" de muzicuţă. Rembrand văzîndu-şi mai departe de treabă, dar ascultînd cîntecul lui Alagrec).* Nu e aşa! Aicea nu vine aşa! Vine aşa... *(Fredonează puţin.)* Ta-ra-ra-ri, ra-ra-ra... Ta-ra-ri-ri-riti-rara... tamtam, ritam-tam-tira... *(Alagrec continuă să cînte cum ştie el.)* N-auzi, mă, că nu e aşa? E complet fals!... *(Lasă pensula, pe care a terminat s-o şteargă.)* Uite aicea, la mine, cum vine!...

(Din buzunarul „de sus" al hainei de lucru scoate o muzicuţă, la fel cu a lui Alagrec, şi începe să cînte el, melodia. Alagrec se opreşte din cîntec şi ascultă interesat, dar neconvins. Rembrand cîntă şi cînd ajunge la fraza incriminată, accentuează melodia şi face semne cu ochii, ca şi cum ar vrea să spună: „Vezi? Aicea, o zahariseşti!" Alagrec rămîne la părerea lui şi ducînd muzicuţa la gură, începe să-i „ţină" lui Rembrand „de vals", acompaniament care este tot atît de aproximativ, ca şi melodia. Un timp mic. Amîndoi continuă să cînte. Zeiss începe să apară, urcînd scările. E într-un costum de dril, cu picioarele goale în sandale albe, uzate, de pînză cerată. Pantalonii sînt sumeşi pînă sub genunchi. Pe umăr duce aparatul fotografic, ţinîndu-l de trepiedul pe care este montat, iar în mîna cealaltă — găleţica profesională.)

ZEISS *(după ce intră bine în scenă, se opreşte o clipă şi fără să se descotorosească de bagaje)*: Nu e aşa, domnule... *(Mai ascultă puţin.)* E fals! Complet fals!

REMBRAND *(se opreşte o clipă din cîntat)*: Lasă, nu mă-nvăţa tu, pe mine!...

ZEISS: Dacă nu e aşa! *(Începe să se debaraseze de ustensile.)* Uite, dom'le, cum e ce vrei să cînţi. *(Scoate din buzunarul vestonului o muzicuţă la fel cu a celorlalţi doi şi începe să cînte. Ala-*

www.cimec.ro

grec, care în tot timpul replicilor dintre cei doi s-a întrerupt din „execuție", de îndată ce Zeiss începe să cînte, intră pe acompaniamentul lui de vals. Rembrand ca să-l încurce pe Zeiss și să-și exprime disprețul lui muzical față de competența acestuia, începe să facă „variații" pe tema valsului, astfel că se înfiripă o mică „orchestră", în care Zeiss cîntă melodia propriu-zisă și exactă, Rembrand face „variații", și Alagrec, acompaniamentul de vals. Cîntecul se termină pe un final complet ratat.) Asta e melodia, dom'le, după note!...

REMBRAND: Cîntecele marinărești nu se cîntă niciodată după note. Se cîntă după ureche!

ZEISS: Cu condiția să ai!

REMBRAND: E! Eu pun prinsoare pe cinci sute de lei, că nu e așa!... *(Își pregătește pipa.)*

ZEISS *(aprinzînd o țigară)*: Nu țin, că am!

REMBRAND *(cu chibritul deasupra pipei)*: Ai tu cinci sute de lei? Dar ce-a fost azi, de ți-a mers atît de bine? *(Aprinde pipa.)*

ZEISS: Sîmbătă!

REMBRAND: Ei și?

ZEISS: Sîmbăta sosesc „legitimii" la plajă să-și vadă pruncii arși de soare și nevestele prăjite de ultraviolete. Și, firește, momentul trebuie imortalizat pe două cărți poștale, sepia, a zece lei bucata.

REMBRAND *(nu fără un pic de „poantă")*: Bravo ție! Asta zic și eu „artă"!...

ZEISS: „Arta" e în funcție de obiectiv, drăguță...

REMBRAND *(cu un gest spre aparatul fotografic)*: Exact! Obiectiv ai, slavă Domnului!... Nu degeaba îți zice Zeiss!... *(Surîde superior.)*

ZEISS: Și ție — Rembrand! Căci eu fac poze și tu tablouri. Și dacă eu cîștig cinci sute de lei într-o zi, și tu nu cîștigi nici un ban într-o lună, nu trebuie să te socotești nedreptățit. Posteritatea te va răsplăti la timp... Pe tine te va recunoaște și pe mine mă va ignora. Tu vei avea statuie în grădinile publice, și eu nici măcar monument la cimitir... Viața echilibrează întotdeauna lucrurile, după moarte.

REMBRAND *(ușor malițios)*: Faci spirite pentru că ai bani!

ZEISS: Te înșeli! Fac bani fiindcă am spirit!...

REMBRAND: Mă uit la tine și te admir cum poți să fii idiot fără nici un pic de efort.

ZEISS: Și eu mă uit la tine și te invidiez cum faci toate eforturile, ca să nu fii...

REMBRAND *(așezîndu-se pe un scăunel în „sufragerie")*: N-ai idee cît mă enervează deștepții de meserie.

ZEISS: Și pe mine — cei de ocazie.

REMBRAND: Nu, serios vorbind! De la un timp ți-ai luat un obicei foarte dezagreabil. Vorbești numai de tine.

ZEISS: Fiindcă îmi sînt simpatic, mă!

(Rembrand renunță la „discuție", Zeiss nefiind un om „serios" pentru așa ceva.)

ZEISS: Am observat că voi ăștia, pictorii de mare talent, aveți o conversație complet lipsită de culoare. N-ai replică...

REMBRAND: Vezi, să nu mă exprim acuma plastic...

ZEISS: Apropo de plastică! Ia să te văd, ce-ai făcut astăzi? *(Se duce spre șevalet — lîngă care se oprește — și se uită atent și cu sinceră admirație.)* Vezi ce bine știi să te exprimi cînd taci?

REMBRAND: Aș fi foarte încîntat de aprecierea asta dacă n-ar fi o părere de fotograf...

ZEISS: Pardon! A fost o părere de critic de artă. Odată cu uneltele *(face un gest spre ele)* depuse la odihnă, fotograful dispare și apar ceilalți „compatrioți" din mine... Uite acuma, de exemplu, criticul de artă a rămas, ca un fum, extaziat în fața operei tale și — în locul lui — a apărut gospodarul, care își ia recuzita meseriei și se duce s-o pună, frumos, la locul ei... *(Își ia „sculele" și intră cu ele în cort.)*

(În tot timpul scenei de mai sus, lumina a scăzut. Soarele a apus în ultimele sale raze, proiectate pe „marginea" falezei și apoi pe mare, și lumina amurgului marin a început să vină dinspre mare.. S-au aprins palide primele stele pe boltă și licărul farului de pe digul Mangaliei.)

REMBRAND *(după o pauză și cîteva pufăituri din pipă)*: Alagrec!

ALAGREC *(care, după ce Zeiss a admirat tabloul lui Rembrand, s-a dus și s-a postat în fața tabloului, privindu-l în ultima lumină posibilă)*: Poftim, domnu' Rembrand...

REMBRAND: Ți-am mai spus că tu n-ai voie să-mi zici Rembrand. Nu ești încă la vîrsta cînd poți să mă poreclești...

ALAGREC: Da, domnu' Dan!... Am uitat...

REMBRAND: Să nu mai uiți...

ALAGREC: Nu!...

REMBRAND: Vino încoace... *(Alagrec se apropie.)* Ce făceai acolo?

ALAGREC: Mă uitam...

www.cimec.ro

REMBRAND: La ce?
ALAGREC: La tabloul dv.
REMBRAND: Dar nu te-ai uitat toată ziua la tablou? Nu te-ai mişcat nici o clipă de lîngă mine, tot timpul cît am lucrat.
ALAGREC: Da, dar acuma mă uitam cum vine seara pe el. *(Cu un respect onest şi neforţat.)* Pe dumnealui!... Parcă e de adevărat, zău!... Şi parcă noaptea iese din culorile lui, tot aşa cum iese, aici, din culorile pămîntului. *(Arată cu un gest larg împrejurul lui.)*
ZEISS *(apare în uşa cortului)*: Cine zici, mă, că iese din culorile pămîntului?
ALAGREC: Ea! Dumneata rîzi de mine, dacă spun! Ştiu eu!...
REMBRAND *(reflexiv)*: Puştiul a spus un lucru foarte important... *(Un timp mic.)* Foarte important!
ZEISS: Care?
REMBRAND: E inutil să ţi-l repet, fiindcă tu tot nu pricepi... E în legătură cu arta... Cu arta adevărată...
ZEISS: Ce? Chestia cu întunericul care iese din culoare?
REMBRAND *(crezînd că vrea să-l ironizeze)*: Da, da!
ZEISS: Sînt absolut de aceeaşi părere... Şi asta înseamnă că pictura ta este atît de adevărată încît se substituie elementelor naturii, în cadrul ei restrîns avînd aceleaşi reacţii ca şi ea, în cadrul ei imens, sub imperiul aceloraşi agenţi interni sau externi... De-aia caut eu mereu să te conving că eşti un mare pictor şi n-ai de ce să invidiezi fotografii... Nu pe noi ăştia din staţiunile climaterice, ci pe cei din profesiunea ta... Pictura ta are viaţă, măăă! Are lumina vieţii în ea! Şi pictura, înainte de toate şi dincolo de orice, este o artă a luminii... Şi, după cum există o culoare a luminii, există şi o lumină a culorii... Asta, care ţi-a înnoptat ţie pe tablou!
REMBRAND: Unde ai citit ce spui?
ZEISS: Nicăieri! Ţi-am tradus numai ce-a spus confratele tău, maestrul Alagrec. *(Face un gest spre băieţandru.)*
REMBRAND: Sînt convins că are talent la pictură...
ZEISS: Eu îi acontez chiar un tablou, din prima lui expoziţie viitoare. Ţine, piciule! *(Îi dă o sută de lei.)*
ALAGREC: Lasă că ştiu eu că dumneatale mi-i tragi îndărăt cînd întind mîna...
ZEISS: Pe ăştia nu, că sînt bani pe care o să-i munceşti. Uite! Îi dau lui domnu' Rembrand, dacă n-ai încredere în mine. *(Îi dă lui Rembrand.)*
REMBRAND: Ţine, Alagrec, şi mulţumeşte domnului Cristian.
ALAGREC *(ia hîrtia de o sută)*: Să trăiţi, domnu' Cristian!
ZEISS: Ţi-am spus să nu-mi mai zici Cristian... Te rog să mă poreclești cum mă porecleşte toată lumea: Zeiss! Eşti prea răsad, ca să-mi spui de-acuma pe nume...
ALAGREC: Da, domnu' Zeiss!...
ZEISS: Aşa, vezi!... Ce avem astă-seară la masă?
ALAGREC *(repede şi recitativ)*:... Avem: felul întîi — guvizi rasol, felul al doilea — saramură de guvizi şi felul al treilea — guvizi prăjiţi.
ZEISS: Dar, compot de guvizi n-avem? Tu nu mai ştii să pescuieşti altceva decît guvizi?
REMBRAND: Cred că, în mare, n-ai pretenţia să pescuiesc păstrăvi.
ZEISS: Aaa! Scuzaţi! Nu ştiam că guvizii de azi i-ai pescuit tu!...
ALAGREC *(cu admiraţie)*: Patruzeci şi opt de bucăţi a prins domnu' Dan azi! Ne ajung încă două zile, în afară de astă-seară...
ZEISS: Mă rog, foarte frumoasă recoltă, nimic de zis. Dar în Marea asta Neagră nu mai există nici un alt fel de peşte afară de guvizi? N-ai putut tu să pescueşti un crap pe ceapă la cuptor, un nisetru la grătar, un şalăiaş cu maioneză, o cegulită rasol, o marinătută de morun?... M-am parafurisit de guvizi... Vreau să mai schimb, dragă! Vreau să mai schimb!.. Uite, astă-seară, de exemplu aş mînca nişte vinete tocate... Cu ceapă multă şi tăiată mare!...
ALAGREC: „Ieste".
ZEISS: Ce?
ALAGREC: Este vinete!
ZEISS: Da? Perfect! Cine e de rînd, astă-seară, la bucătărie?
REMBRAND: Tu!
ZEISS: Va să zică trebuie să le coc şi să le toc?
REMBRAND: Sigur. De altminteri, şi guvizii noştri tot tu trebuie să-i preparí!...
ZEISS: Dar de ce sînt eu de rînd, astă-seară, la bucătărie?
REMBRAND: Fiindcă Alagrec e de rînd la „sufragerie" şi eu, astă-seară, sînt liber!... Ordinea stabilită de tine, în scris!
ZEISS: Mă rog!... Dar focul de ce nu l-aţi făcut?
REMBRAND: Fiindcă focul îl face cine e de rînd la bucătărie! Tu ai hotărît aşa...
ZEISS: Bine! Şi tu cînd intri de rînd la bucătărie?
REMBRAND: Mîine...
ZEISS: Pe cuvîntul meu, dacă nu cumpăr mîine carne moale şi varză acră,

www.cimec.ro

din Mangalia, numai ca să faci tu sarmale...

REMBRAND : Regret, dar regulamentul cortului nostru — întocmit de tine — prevede că, în timpul cît vom sta aici, n-are voie nimeni să mănînce altceva decît pește, legume și fructe.

ZEISS : Păi, varza nu e legumă ?

REMBRAND : Cînd o rozi crudă, ca iepurii, da. Dar sarmale, n-aș crede.

ZEISS : Faci sarmale de post și tot o să faci !

REMBRAND : Dar ce ? Sîntem în denii ? Eu mi-am și făcut meniul pentru mîine...

ZEISS : Și ce mîncăm mîine, dacă nu sînt indiscret ?

REMBRAND : Guvizii, care ne rămîn de astă-seară. Și, poate, dacă-oi găsi de dimineață în piață la Mangalia, o să iau și niște ouă proaspete...

ZEISS : Sigur ! Fiindcă îți plac ție ! Oul nu este admis, dom'le ! Oul nu este nici pește, nici fruct, nici legumă !

REMBRAND : Dar ce este atunci ?

ZEISS : Mamifer ! Că face pui !... *(Lui Alagrec, contrariat.)* Unde e barda, puștiule, să fac surcele ?

ALAGREC : Lăsați, domnu' Zeiss, că fac eu focul...

REMBRAND : Iată, primul efect al hîrtiei de o sută de lei. Pînă la tablouri, i-ai cumpărat conștiința.

ZEISS : Și ție tot el îți aprinde focul, cînd ești de rînd la bucătărie !

REMBRAND : Da, dar gratis... Pe simpatie !

(Alagrec intră în cort, de unde iese imediat cu o toporișcă în mînă și se apucă să facă surcele.)

ZEISS *(se așază în „sufragerie" pe un bolovan. Își aprinde o nouă țigară. O pauză, în timpul căreia Alagrec, înarmat cu toporișca, taie surcele)* : Bine e, domnule, cînd ești de rînd la bucătărie și nu faci nimic !... E aproape ca și cum n-ai fi...

REMBRAND : Triumful banului !...

ZEISS :Nici nu știi cît am alergat astăzi după banii ăștia, ca să pot triumfa acuma cu ei. Aștept să iasă luna, ca să pot face o baie.

REMBRAND : De curățenie ?

ZEISS : De odihnă. De curățenie morală, că asta odihnește cel mai mult, și lumina e baia sufletului...

REMBRAND : Ai puțină răbdare. Peste cîteva minute trebuie să-ți iasă și săpunul din mare... *(Privește spre mare la „orizontul" căreia cerul s-a roșit, prevestind și marcînd locul unde va răsări luna.)*

ZEISS *(cu o privire în aceeași direcție, după o pauză)* : Astă-seară e plină, mi se pare !... *(Un timp.)*

REMBRAND : Îmhî !... *(Cu oarecare ciudă în intonație. Un timp.)* Tu ai băgat de seamă că prima seară de lună plină — la mare — e un eveniment ? Lumea întîrzie pe faleze dincolo de ora obișnuită. Copiii se zvîrcolesc în așternuturi, în vile, cu ochii spre ferestre... Pe plajă, perechile de îndrăgostiți își fac culcușuri erotice în nisipul rece, așteptîndu-i căldura pe pulpele dezgolite, ca o dezlegare... Marea își umflă pieptul ca un sîn cu sfîrcurile crispate sub presimțirea mîngîierii care se apropie. Ierburile Dobrogei își exală, surescitate, sucurile amare și în șoldul bărcilor ancorate la țărm unduie chemarea virilă a largului...

ZEISS : Mă ! Ți-aduci aminte cînd îți spuneam, încă de pe vremea cînd eram colegi de bancă, că ești poet ?

REMBRAND : Ca să fi fost un bun prooroc, trebuia să adaugi „ratat". Un poet ratat.

ZEISS : De ce ? A fi poet nu înseamnă că ești obligat să scrii neapărat versuri ! Tu ești un poet în ulei, ca să zic așa. Rimele tale sînt culorile, și masa ta de lucru, paleta. Crezi că între versurile pe care le-am scris eu azinoapte, cînd sforăiai ca un dormitor de recruți, și între tabloul pe care l-ai pictat azi *(îl arată cu degetul)* e vreo diferență ? Două poezii, amîndouă ! Poate două capodopere, chiar... În orice caz, două creații cu fond identic. Forma numai diferă...

REMBRAND : Ai scris versuri, azinoapte ?

ZEISS : Da.

REMBRAND : Și de ce nu mi le-ai citit ?

ZEISS : N-am avut cînd. De dimineață, cînd am plecat eu la lucru, dormeai încă. Erai obosit de sforăielile de peste noapte.

REMBRAND : Citește-mi-le acuma...

ZEISS : După baia de lună... Să mă poetizez, mai întîi !

REMBRAND *(un timp ; serios, fără pedanterie)* : Adevărat, dom'le ! Recunosc că dorm ca o bestie. Sînt ostenit de trîndăvie. În orice caz, situația asta nu se mai poate prelungi. Tu muncești, tu cîștigi, tu ne întreții pe toți.

ZEISS : În cont.

REMBRAND : Oricît. Pînă să mă pot plăti, mai vă ! *(În timpul conversației dintre Zeiss și Rembrand, locul unde trebuia să răsară luna, se aprinde, din ce în ce mai mult, în timp ce întunericul, de peste tot, crește. Alagrec a făcut surcele, le-a aprins și aplecat în*

www.cimec.ro

patru labe, suflă să se aprindă focul.) Cînd ne-am hotărît să petrecem vara împreună într-un cort pe malul mării, a fost vorba că o să contribuim în părți egale. Credeam că înainte de a pleca la mare o să pot să am o expoziție, ca să fac rost de banii necesari.

ZEISS: Mai bine că n-ai fost gata. Expozițiile de pictură, primăvara, sînt, după părerea mea, dezavantajate de lumina sezonului. Ori nu e destul de uscată și atunci umezește parcă culoarea, o despersonalizează, ori e prea violentă și atunci o arde, o depășește. La toamnă însă, îți garantez eu că vei avea o expoziție mare și cu lumină bună. Matură, ca și pictura ta. Am strîns bani să ți-o finanțez. Pînă acuma, ai 28 de pînze... Și mai avem încă două luni bune de mare.

REMBRAND: Nu mai am 28! Mai am numai douăzeci și cinci.

ZEISS: Dar ce-ai făcut cu celelalte trei?

REMBRAND: Le-am distrus!

ZEISS: Ce, ești...? *(Flutură mîna la tîmplă.)*

REMBRAND: Nu-mi plăceau și le-am aruncat în mare. Nu degeaba erau ele marine.

ZEISS *(neștiind ce să creadă)*: Cînd, domnule?

REMBRAND: Astăzi de dimineață.

(Alagrec, ghemuit la foc, încearcă zadarnic să facă semne lui Zeiss.)

ZEISS *(același joc)*: Pe cuvîntul tău de onoare?

REMBRAND: Da! Le-am aruncat, asta e principalul. În mare, în lume, pe foc, n-are importanță.

(Alagrec repetă mereu jocul cu semnele, însă accentuat, progresiv).

ZEISS *(izbutește să bage de seamă)*: Ce, mă? Ce faci cu ochiul?

ALAGREC *(jenat)*: Nu, domnu' Zeiss! Mi-a dat fum în ochi...

ZEISS: În foc nu se suflă cu ochii deschiși, puștiule!

ALAGREC *(departe de sensul celor spuse de Zeiss)*: Da, domnu' Zeiss.

ZEISS *(lui Rembrand)*: Ai băgat de seamă, *maestre*, ce lucru ciudat și plin de învățăminte e focul? Și cînd vrei să-l aprinzi și cînd vrei să-l stingi, faci aceeași operație. Sufli în el.

REMBRAND: Depinde însă cum sufli!

ZEISS: Și într-un caz și în altul sufli la fel. Totul este însă intenția cu care sufli. Scopul! În flăcări sufli să le stingi și în tăciuni, să se aprindă! Aceasta este însă filozofie, drăguță.

REMBRAND: Incendiară, da!

ZEISS: Iară ești pompier.

REMBRAND: Vreau să-ți sting verva.

ZEISS: Să nu te arzi.

ALAGREC *(care aranjează surcelele pe foc)*: Au!

ZEISS: Ce e, mă?

ALAGREC: M-am fript! *(Își suge copilărește degetul sinistrat.)*

ZEISS: Ai observat că, de cîte ori ne aprindem noi, se arde ăsta micul? El plătește.

HUSSEIN *(apare dinspre mare, urcînd pe treptele de pămînt)*: Nu adevarat estem. Turcu plateşte. *(Hussein are în mînă un cîrlig de pescar, de care sînt atîrnați pești.)*

ZEISS: Eeeee! Bună seara, Hussein!

HUSSEIN: Băngiur! *(Bonjour.)* Ce facem voi? *(Dă mîna, pe rînd cu toți.)* Băngiur! Băngiur! *(Către Alagrec, fără să-i dea mîna.)* Băngiur, mă!

ALAGREC: Bonjour! *(Ceilalți doi îi răspund „bună seara".)*

HUSSEIN: Eu, două zile, nu fost uazut voi. Și dor la mine fost, preteni mei...

REMBRAND: Chiar unde ai fost două zile de n-ai mai dat pe aici?

HUSSEIN: Bolnav fost, bre! Junghi aut și mult drujda baut... Junghi trecut și Hussein două zile beat mort fost. *(Cu un surîs de satisfacție.)* Dar, Hussein vindecat. Asta drujda, bun doftor estem. Și eftin, bre!

ZEISS: Dar ce-ai acolo, în mînă? Ai fost la pescuit?

HUSSEIN: Hussein fost. El purnica estem, voi artist, greer estem. Și purnica, la greer mancare aducem. *(Întinde cîrligul cu peștii, lui Zeiss.)*

ZEISS *(luîndu-i)*: Guvizi... *(Face un gest de dezamăgire.)*

HUSSEIN *(încîntat)*: Asta pește bun estem, proaspat estem și parale nu costam.

REMBRAND *(repede)*: Îți mulțumim foarte mult, Hussein. Gratis însă, nu putem să-i primim.

HUSSEIN: Nu! Nu! Tu pictat la mine, el uacut poza, eu hranești la voi. Hussein purnica estem. Asta artist, greere estem. *(Începe să declame.)*

Greerele-n desuatare
Perdut uara la cantare
La uecina lui purnica
Uenim, cînd iarna uenit
— Saru-mina, madam purnica
— Ce tu urei, mă?
— Ramazan taiem și pusin mancare urem
— Mancare urei? Da toată uara ce tu uacut
— Cantat, madam purnica.

www.cimec.ro

— Da? Cantat? Atuncea gioca acuma şi siktir pezeuenchi

(După ce spune fabula.) Hussein uacut şcola romanesc şi *(foarte încîntat)* repetent ramas. Patru ani uacut, una clasa primar trecut. Dar ce inuaţat, inuaţat! La fes ramas. *(Îşi ciocăne fesul cu un gest de recunoştinţă.)*

ZEISS: Dar noi cu ce te tratăm pe tine? *(Lui Alagrec, discret.)* Ia guvizii, mă! Şi mîine, îneacă-i în mare. *(Alagrec se ridică şi-i ia.)*

(Hussein face un gest a „nimic").

REMBRAND: Nu se poate! O drojdie, bei?

HUSSEIN *(se scutură comic)*: Drujda! Mulsumim, nu urei iara imbatăm.

ZEISS: Atunci să-ţi dăm o ţuică. E foarte bună pentru stomac.

HUSSEIN: Ala bun..

REMBRAND: Alagrec! Adu o ţuică „din cămară" lui Hussein.

ALAGREC: Imediat! *(Dispare în cort, cu guvizii aduşi de Hussein.)*

ZEISS: Eşti cu barca?

HUSSEIN: Cu barca, cu barca estem...

ZEISS: Mi-o dai şi mie, să mă duc cu ea, un sfert de ceas, în larg? Vreau să fac o baie, la apă curată şi mi-e lene să înot.

HUSSEIN: Dau şi pîna mîine, bre! Mare formos şi liniştit estem... *(Alagrec intră cu o sticlă de ţuică şi trei cănuţe de pămînt pe o tăviţă.)*

ZEISS: Atunci, copii, mă duc să ard o baie. Şi pînă mă întorc puneţi voi guvizii să fiarbă.

ALAGREC: Am eu grijă, domnu' Zeiss... Lăsaţi!

ZEISS: Hussein mănîncă cu noi, fireşte!

(Rembrand pune ţuica în căniţe).

HUSSEIN: Hussein nu mancam nimic. Suica bem! Ala bun!

ZEISS: Atunci am plonjat. *(Dispare repede pe scara dinspre faleză; după ieşirea lui Zeiss, răsare luna pe mare. Se ridică treptat, întinzînd de la ea la ţărm, peste mare, o potecă de lumină, dacă se poate tremurătoare.)*

REMBRAND *(dînd căniţa lui Hussein, care s-a aşezat lîngă el, în „sufragerie")*: Noroc, Hussein!

HUSSEIN: Ceas bun! *(Bea. Rembrand îi toarnă din nou.)*

REMBRAND *(lui Alagrec, care pune un ceaun cu apă la fiert, pe vatră)*: Bei şi tu o ţuică, navigatorule?

ALAGREC: Păiiii...

REMBRAND: Hai! Ia cănuţa lui domnu' Cristian şi vino să ţi-o umplu... *(Ceea ce şi face.)*

ALAGREC *(închină)*: Să trăiţi! *(Se retrage cu ţuica într-un loc discret, după cort şi — vizibil pentru public — o bea cu evlavie, legumind-o şi plescăind-o la fiecare înghiţitură. Cei trei îşi beau ţuicile. Într-acestea, luna a răsărit imensă, impresionantă.)*

HUSSEIN *(cu o privire orientală, dusă pe mare)*: Formos!

REMBRAND: Foarte frumos!

ALAGREC *(în extaz, apărînd cu cănuţa goală în mînă)*: Phiuuu! *(Toţi trei tac, privind luna şi „efectele" ei pe mare. O pauză mică.)*

REMBRAND *(ca pentru el)*: Eu o să încerc s-o pictez odată, noaptea!

HUSSEIN *(privind)*: Asta daca tu faci, carte postal estem. Scri la dos pe el „Salutam Mangalia, bre!" şi trimiţi la Bucureşti, la gagica formos...

ALAGREC: Domnu' Dan! Vă fac eu un carton negru.

REMBRAND *(privindu-l nedumerit)*: Un carton negru? Pentru ce?

ALAGREC: Ca să aveţi întunericul făcut mai dinainte... Şi pe urmă, dumneavoastră pictaţi numai lumina...

REMBRAND *(privindu-l cu atenţie)*: Bine! Să-mi faci mîine un carton negru.

ALAGREC: Fiindcă, vedeţi... Trebuie lucrat foarte repede, că se schimbă dintr-o clipă în alta.

REMBRAND: Rezon!

ALAGREC *(fericit)*: Dau numai din tubul negru.

REMBRAND *(privind spre mare)*: Nu!... Pui şi puţin ultramarin... Un pic de verde închis... un vîrf de pensulă de alb, un strop de carmin... amesteci bine şi întinzi gros, aşa cam cît ai tu negru sub unghie, pe un carton din cele mijlocii... Îl laşi să se usuce la umbră şi mîine seară lucrăm...

ALAGREC *(fericit)*: Da, domnu' Dan! *(Rămîne cu ochii aţintiţi spre lună, în zare.)* Eu aş pune şi un pic de galben...

REMBRAND *(privind şi el)*: Bine! Dacă zici tu, pune şi un pic de galben. *(Îi surîde cu oarecare nedumerire şi „consideraţie".)*

HUSSEIN *(care între timp şi-a pus a treia ţuică)*: Ala bun! *(Închină.)* Noroc, bre! *(Bea.)*

REMBRAND *(observînd pe marginea mării luminile unui vapor, care trece spre Constanţa)*: Uite un vapor!

HUSSEIN *(privind atent, ca şi Alagrec)*: Unde, bre?

www.cimec.ro

REMBRAND *(i-l arată cu un gest lung, marinăresc)* : Colo !

ALAGREC *(care l-a observat imediat)* : Se duce spre Custangè. Mie îmi plac vapoarele care pleacă de la Constanța.

REMBRAND : Lasă, măi, Alagrec, c-o să pleci și tu într-o zi cu unul din ele ! Dacă n-ai avut noroc prima dată, nu e nimic. Tot o să izbutești într-o zi.

HUSSEIN *(care știe ceva)* : Aste copil prost fost, bre ! La uapor nu mergem, cum putem mergem la tren, dedesupt. La uapor dedesupt, apa estem...

REMBRAND : Nu e nimic... Data viitoare, cînd o să vrea să plece în lume, o să plece cu bilet în regulă. N-o să mai plece sub vapor. *(Rîde.)*

HUSSEIN : Și unde tu urut plecam, bre ?

REMBRAND : A vrut să plece în America, să se facă artist de film.

HUSSEIN : Ala bun... Dar zece mia persoanele pleacă la o zi, uacem film, la America și ajungem una persoana la zece ani o dată. Tu nu părinți aucm, bre ?

ALAGREC : Tț !

REMBRAND : Acum ne are pe noi, că de cînd l-am găsit pe uscat, uitîndu-se după vapoarele care pleacă, l-am înfiat ! Zeiss e mama și eu — tatăl.. Acuma e copilul nostru !

HUSSEIN *(direct lui Alagrec)* : Noroc mare aut, bre !

ALAGREC *(cu o jenă copilărească)* : Știu eu, lasă ! *(Vaporul avansează încet pe orizont.)*

HUSSEIN *(privindu-l iarăși)* : Asta nu mare uapor, bre ! Asta mic uapor, la care plimbam cocone formos și domn bogat, la mare...

REMBRAND : Da ! Trebuie să fie un yacht.

HUSSEIN : Da, da ! Yacht, yacht, așa... Așa chemăm la el. *(Își mai pune o țuică.)*

ALAGREC : Ce aproape trece vaporul de țărm ! *(El nu-și mai ia ochii de pe mare.)*

HUSSEIN : Asta yacht, bre, totdeauna aproape de țărm mergem...

ALAGREC *(cu ochii tot acolo)* : Cît o fi costînd un yacht de ăsta, domnu' Dan ?

REMBRAND : De ce ?

HUSSEIN : El vrei cumparam unu la el și plecam la America uacem film...

ALAGREC *(serios)* : Nu ! Mă gîndesc însă, că există oameni pe lume care pot să-și cumpere un yacht... *(Luminile vaporului care trece, dispar într-aceasta, în culise. Se aude „fluieratul de alarmă" al lui Zeiss.)*

ZEISS *(apare, urcînd dinspre faleză, cu o fată în brațe. E îmbrăcată într-o rochie albă, de seară. Zeiss e ud leoarcă, ca și fata. Cei trei din scenă, de îndată ce-l văd, îi ies în cale, mirați pînă la spaimă)* : Băieți ! Repede, că nu mai pot !

REMBRAND : Ce e ? Ce s-a întîmplat ?

ZEISS : O femeie înecată... Am pescuit-o adineauri...

REMBRAND : E moartă ?

ZEISS *(privind fata din brațe, în bătaia lunii)* : Nu știu ! Dar e superbă ! *(O privește tandru.)*

CORTINA

(repede pe replică)

TABLOUL 2

După trei zile. Intre tablourile 1 și 2, pauza trebuie să fie foarte scurtă. Atît cît necesită schimbarea de costum a Lunei și micile modificări în decor. In tot timpul acestei pauze, se cîntă la microfon, cu muzicuțe de gură, valsul leit-motiv al piesei.

La ridicarea cortinei, în scenă se află Luna, Rembrand și Alagrec. Luna e îmbrăcată într-un costum bărbătesc, improvizat din hainele „băieților". Are o cămașă bărbătească cu gulerul desfăcut și mînecile suflecate și o pereche de pantaloni de doc „pescărești" lungi pînă la jumătatea pulpelor. In loc de cordon de piele, e legată peste mijloc cu un capăt de frînghie și, în picioare, are niște pantofi bărbătești de plajă, care îi sînt foarte mari și din această cauză, comici. Rembrand și Alagrec au aceleași costume din tabloul 1, ca și Zeiss, care va intra în scenă mai tîrziu. Soare dogoritor de amiază. Pe șevaletul lui Rembrand — care se află mutat în planul I — este portretul Lunei, aproape gata, în noul ei costum pescăresc. La ridicarea cortinei, Luna, care s-a încetățenit în „legile cortului", e de „rînd" la bucătărie și, așezată pe unul din scăunelele „sufrageriei", prepară atentă și destul de neîndemînatică, o maioneză. Freacă ouăle, pune untdelemn „cu picul" și, mai ales, gustă tot timpul

www.cimec.ro

cu degetul, adăugînd tot mereu cîte ceva. Cînd sare, cînd lămîie stoarsă, cînd untdelemn. In timpul operației (firește cînd are gura liberă) fredonează „Valsul Mangaliei" pe care l-a învățat între timp. După cîteva clipe intră Alagrec încărcat de pachete și de sticle.

ALAGREC *(urcînd greu)*: Nu e ăla!

LUNA: Cine?

ALAGREC: Valsul. *(Fălos.)* Numai eu îl știu bine din toți de aici... *(Plin de el.)* După note!

LUNA: Eu l-am învățat după Rembrand...

ALAGREC *(cu oarecare lipsă de considerație față de profesorul ei)*: Mă rog, dar nu e așa! *(Intră în scenă.)* Fiecare cu urechea sa.

LUNA: Aa! Bravo! Văd că ai venit încărcat.

ALAGREC: Am adus tot! Vin, fructe, prăjituri și un pui. Tăiat, jumulit gata și cu pipota la subțioară, ca o servietă de casier.

LUNA: Ești cineva! *(Începe să-l descarce de pachete.)* O să avem o masă împărătească, azi...

ALAGREC: Ca de ziua dv. *(O privește înamorat.)*

LUNA *(ocupîndu-se de pachete)*: Nu cumva ai spus băieților vreo vorbă despre asta?

ALAGREC: Eu? Eu cînd îmi dau „parola de onoare" că nu spun ceva, sînt surdomut. *(Scoate un pumn de bani.)* Să vă dau și restul...

LUNA *(neatentă)*: De la ce?

ALAGREC: De la inel... Știți că nu m-am îndurat să-l vînd!

LUNA: Atunci, cum ai făcut rost de bani?

ALAGREC: L-am pus amanet, pe o mie de lei, la un negustor din Mangalia cu care „lucrez eu". *(Scoate o chitanță.)* Poftiți și chitanța.

LUNA: Bine. Ține-o la tine. Și ține banii. Cînd am nevoie îți cer eu.

ALAGREC *(se apropie și privește în cratița ei)*: Dar ce ați preparat acolo? Cozonaci?

LUNA: Nuuu! Maioneză!

ALAGREC: Și se mănîncă?

LUNA *(lingîndu-și un deget)*: Chiar și de pe degete! O s-o servim la prînz, cu guvizi rasol și zicem că sînt șalăi mai mici.

ALAGREC: Șalăiași.

LUNA *(observînd că a păstrat un pachet pe care nu i l-a dat)*: Dar acolo ce-ai cumpărat?

ALAGREC *(jenat)*: Aicea este ceva numai pentru dumneavoastră. Din partea mea! Puteți să controlați, că nu l-am pus la socoteală. *(E timid, adorabil.)*

LUNA: Dar ce mi-ai adus? *(la pachetul, pe care Alagrec i-l întinde, topit de amor; începe să-l desfacă.)*

ALAGREC *(în timpul acestei operații)*: O mică atenție pentru ziua dumneavoastră.

LUNA *(scoate din jurnal un porumb copt).*

ALAGREC: Copt! *(Dă replica pe tonul cu care ar spune că e tăvălit în icre negre.)*

LUNA *(veselă)*: Vaai! Porumb copt! „Pasiunea mea"! Da-l împărțim pe din două.

ALAGREC: Nu, mulțumesc! Eu am servit!

LUNA: Mă refuzi tu, pe mine? *(I-a simțit „slăbiciunea" pentru ea.)* Tu care ești slăbiciunea mea? *(Începe să mănînce porumbul cu poftă.)*

ALAGREC *(cu o reală amărăciune)*: Și dumneavoastră vă bateți joc de mine?

LUNA: Eu? Tu nu vezi că te ador? De trei zile, de cînd valurile mării sau ale vieții — nu mai știu nici eu exact cine — m-au adus între voi, n-ai observat că vă ador pe toți? Că vă cunosc, parcă, de cînd lumea?

ALAGREC *(decepționat)*: A, da! În „sensul" ăsta, tot ce se poate!

LUNA: Dar e „sensul" cel mai frumos în care o fată ca mine poate să adore niște nebuni ca voi... Trei nebuni...

ALAGREC *(privind-o cu oarecare curaj)*: Patru!

LUNA *(cu un surîs)*: De acordeon, vorba lui Zeiss. *(Mușcă din porumb.)* Și acuma, să vedem de masă... *(A terminat de mîncat porumbul. Aruncă coceanul ca pe o turcă, înspre mare, apoi se șterge la gură cu petecul de jurnal în care a fost adus. După ce își șterge bine buzele, aruncă jurnalul pe jos.)*

ALAGREC *(care a rămas cu ochii pironiți pe jurnalul de pe jos)*: Îmi dați voie, să vă ajut și eu?

LUNA *(cu un gest drăguț)*: Nu! De ziua mea, vreau ca totul să fie pregătit de mine. Ce-o ieși, om vedea! Bicarbonat ai luat de la farmacie? *(Intră în cort cu pachetele.)* Dacă vrei tu, mătură puțin în „sufragerie"... *(Gest spre hîrtiile și sforicelele de pe jos.)*

ALAGREC: Imediat!...

(Cum dispare Luna, se duce la petecul de jurnal cu care și-a șters buzele adi-

www.cimec.ro

neauri, îl ia de jos, îl desface cu evlavie și, acolo unde i se pare că s-a șters Luna mai adînc în el, îl sărută lung și repetat. Apoi îl împăturește frumos, îl bagă în buzunar și se apucă să „măture" în sufragerie cu mîna, în chip de măturică.)

LUNA *(ieșind din cort, în ușă)*: Știi ce m-am gîndit eu? Cum totul e gata, înainte de a pune masa, mă duc să fac o baie. Căldura asta m-a moleșit complet... Și-am o poftă să mă răcoresc!! Grandioasă, vorba lui Zeiss.

ALAGREC: Păi, aveți voie să faceți baie?

LUNA: Gata, mi-a trecut răceala acuma! Trei zile, de cînd mă îngrijesc, sînt suficiente. A! Dar n-am costum de baie.

ALAGREC: Nici noi!... Noi facem baie fără!... Așa e regulamentul cortului.

LUNA: Și unde faceți?

ALAGREC *(îndreptîndu-se spre mare și arătîndu-i cu gesturi stîngace și competente)*: Uite aicea, în dreapta! Vedeți! Acolo unde sînt bucățile alea de stîncă. Pe-acolo, nu trece niciodată nimeni. E locul nostru!

LUNA: Bagă de seamă, să mă păzești bine! Și dacă vezi că se apropie cineva, fluieri! Uite, așa! *(Îi indică un semnal fluierat.)*

ALAGREC *(fluieră, după indicația ei)*: Așa?

LUNA: Da!... La revedere... *(Coboară spre mare, fluierînd semnalul convenit.)*

(Alagrec scoate jurnalul. Îl mai sărută o dată, cu același ceremonial, îl pune la loc, apoi intră în cort, de unde iese imediat, cu un binoclu mare. Emoționat, în mers și în mișcări, se camuflează după șevaletul lui Rembrand și începe să privească, potrivindu-și neabil binoclul, în direcția indicată Lunei. Atitudinea lui marchează treptat o „atenție mărită", care — în apogeul ei — e marcată printr-un gest. Își ia bascul de pe cap și dă cu el de pămînt. Apoi rămîne în extaz, ca o anexă inertă a binoclului. Luna a intrat în mare.)

REMBRAND *(intră, urcînd scările, încărcat cu pachete. În buzunarele vestonului are sticle de vin și, în brațe, pachete pînă sub bărbie. La început nu-l observă pe Alagrec. După ce depozitează însă pachetele pe masa din „sufragerie" și răsuflă ușurat, îl vede)*: Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC *(trezit ca dintr-un vis, în primul somn)*: Poftim?

REMBRAND: Ce faci acolo? *(Începe să-și înfunde pipa.)*

ALAGREC: Mă uit.

REMBRAND: La ce? Trece vreun vapor spre America?

ALAGREC: Nu! Face domnișoara baie fără costum și o păzesc să n-o vadă nimenea.

REMBRAND *(vine lîngă el)*: Nu ți-e rușine, măgarule, să te uiți la o femeie care face baie, goală? Dă binoclul încoace! *(I-l smulge din mînă.)* Asta e nerușinare! *(Începe să se uite atent. După o clipă.)* Ia pachetele alea și du-le în cort. Nu trebuie să le vadă nimeni. Ai înțeles? *(Nu-și dezlipește ochii de binoclu. Alagrec, cu regret și invidie, oftează adînc, apoi ia pachetele și intră în cort. Rembrand a intrat parcă în binoclu.)*

HUSSEIN *(intră ducînd în mînă, agățat de cîrligul profesional, un „lavrachi" enorm)*: Băngiur! Ce uiți tu acolo, bre? Ce, ai uazut o balena de uacem ochii ca la broasca?

REMBRAND *(trezit din reverie)*: Nu, dar măgarul ăla mic se uita la domnișoara noastră, care face baie fără costum.

HUSSEIN *(foarte interesat)*: Unde, bre?

REMBRAND: La locul nostru, după stînci... *(Pune binoclul pe marginea șevaletului.)* Ce generație, domnule! Complet lipsită de pudoare... *(Se apropie indignat de Hussein.)* Sînt unele femei care nu trebuie văzute goale, decît de anumiți ochi....

HUSSEIN: De pictor, uine uorba...

REMBRAND: Te cred. Asta e artă. Restul, e profanare!

HUSSEIN: Dai ochean, profanez și Hussein puțin la arta!

REMBRAND *(observînd peștele)*: Dar ce e ăla din mînă?

HUSSEIN: Lavrachi, bre! *(Mîndru.)* Hussein prins pentru domnișoara. Astazi, ziua la el estem...

REMBRAND: De unde știi tu?

HUSSEIN: Grec ala mic spus la mine, aseară! Dar asta, mare secret.

REMBRAND: Ia uite, domnule! Și mie, tot el mi-a spus și s-a jurat pe ambele Americi, că nu-mi spune decît mie....

HUSSEIN: Și la mine giurat tot alea doua America! Și Hussein departe la mare mers să pescuim cadou formos la domnișoara. Asta seara banchet uacem, bre! Douazeci ani la el implinim, douazeci suica bem la noi.

REMBRAND: Ai văzut, domnule, ce copil perfid? O să-i rup urechile! *(Intră în cort.)*

HUSSEIN *(cînd vede că Rembrand a intrat bine în cort se duce, ia binoclul de unde l-a pus Rembrand și începe să privească în direcția unde face baie*

www.cimec.ro

Luna. După cîteva clipe de joc, cu centrarea binoclului pe ochii lui, rămîne atent, nemişcat. Apoi exclamă ca pentru el) : Ala bun ! *(Adaugă cîteva cuvinte de admirație, pe turcește, după care încheie.)* Ai-ai-ai-ai !

ZEISS *(intră încărcat cu pachete şi cu sticle de şampanie. Observă pe Hussein care e cufundat în „privit". E nedumerit, mirat. Trece pînă la „sufragerie" şi începe să se descotorosească de bagaje):* La ce te uiţi acolo, Efendi ?

HUSSEIN *(dezmeticit şi el, vine spre Zeiss) :* Aşa ceva formos nu uazut, nici imbracat...

ZEISS *(continuă descotorisirea de pachete) :* Dar cine e dezbrăcat ?

HUSSEIN : El !

ZEISS : Care el ?

HUSSEIN : Domnişor al nostru...

ZEISS : Şi nu ți-e ruşine, eunuc bătrîn, să te uiţi la aşa ceva ? *(S-a degajat de tot.)*

HUSSEIN : Hussein nu eunuc. Ienicer estem cînd aşa ceva uedem.

ZEISS : Hai ! Dă binoclul încoace, că pe urmă faci urcior la ochi şi n-am acid boric în cort, ca să te vindec. *(Il ia şi se uită şi el, lung, atent.)*

HUSSEIN : Noi ducem peşte la bucătăria... *(Ridică peştele.)* Aşa lavrachi, nu uazut tu, nici la pictura...

ZEISS *(atent la binoclu) :* Bine, bine ! Am altceva de privit acuma.

HUSSEIN *(intrînd în cort) :* Pentru ca tu neruşinat estem... nici ala pic ruşinea la obraz nu auem...

ALAGREC *(cu fața de masă — o foaie de cort — şi cu vesela cortului. O ia spre masa din „sufragerie" şi începe să pună masa) :* Dar ce e cu pachetele astea aici ? Şi sticle de şampanie ?

ZEISS : Am adus şi gheață ! *(Jenat, nu se mai uită cu binoclul.)* Ai uitat că mi-ai spus, că azi e ziua domnişoarei ! ? Trebuie s-o sărbătorim ! Sper că nu mai ştie nimeni de treaba asta. Te-ai jurat pe primul tău film, în America, că numai mie mi-ai spus...

REMBRAND *(iese din cort cu cîteva farfurii de aluminiu în mînă, pe care a pus cumpărăturile făcute ; la subțioară, are sticlele. Hussein îl urmează, ducînd alte farfurii într-o mînă şi peştele agățat de cealaltă) :* Eeee ! Lume nouă ! Dar ce-ai terminat aşa devreme, astăzi ?

ZEISS : N-am avut lumină bună, şi eu nici în fotografii nu neglijez arta...

REMBRAND : Văd că nu e nici un nor pe cer şi e o adevărată inflație de soare...

ZEISS : Tocmai de-aia. E prea tare şi înnegreşte clienții...

REMBRAND : Un motiv mai mult ca să iasă bronzați...

ZEISS : Da, dar nu arşi.. *(Uitîndu-se în farfurii.)* Dar ce-ai acolo ?

REMBRAND : Nimic... Nițele icre negre... Două cutioare de sardele portugheze... Nițele măslinuțe Volo... Un pic de Rockforțel... O leacă de compot de piersici de California...

ZEISS : Ai desfăcut pachetele mele ?

REMBRAND : Care pachetele tale ?

ZEISS : Ale mele ! Alea de colo... *(Se uită la ele şi le vede intacte)* A ! Pardon ! Ale mele sînt la locul lor. Dar, de unde ai tu toate astea ?

REMBRAND *(pune tot ce-a adus pe scaunele din sufragerie) :* De la băcănie...

ZEISS : Le-ai luat pe cont ?

REMBRAND : Din contră. La negru...

ZEISS : Cu ce bani ?

REMBRAND : Cu banii mei...

ZEISS *(alarmat) :* De la cine ai furat ?

REMBRAND : Am vîndut tablourile...

ZEISS : Care tablouri ?

REMBRAND : Cele trei, care lipseau de la socoteală, din expoziția mea viitoare...

ZEISS *(se apropie de el) :* Stai, stai, stai ! Stai, domnule, nițel, să ne lămurim...

HUSSEIN : Eu nu mai putem stai. Lasam peşte şi mergem acasă, facem formos. Astazi Hussein invitat sîntem la masa la domnişor ! Bre ! Ala grec mic.. Luam peşte asta şi punem pe el fierbem. *(Dă peştele lui Alagrec şi arată pe Zeiss şi Rembrand.)* Băngiur ! Peste un ceas Hussein la masa uenim. *(Pleacă.)*

ALAGREC : Cum fac peştele, domnu' Zeiss ?

ZEISS : Rasol.

REMBRAND : Prăjit !

ALAGREC : Dar cu maioneză, nu e bun ?

ZEISS : E foarte bun, dar de unde avem maioneză ?

ALAGREC : Mă priveşte... *(Intră în cort.)*

ZEISS : Ce sînt misterele astea, domnule ? Emigrantul ăsta are maioneză... Tu ai parale...

REMBRAND : Ți-am spus. Am vîndut trei tablouri. Şi, ceea ce e mai surprinzător, le-am vîndut pe prețul pe care l-am cerut.

ZEISS : Cui le-ai vîndut ?

REMBRAND : Nu ştiu. Acum o săptămînă, i-am dat trei tablouri lui Alagrec şi l-am trimis să le vîndă la Mangalia... pe faleză ! Drept care...

ZEISS : Pot să ştiu şi eu pentru ce îți trebuiau bani ?

www.cimec.ro

REMBRAND: Ca să pot contribui şi eu la întreţinerea noastră. Nu uita că de trei zile sîntem „unul" în plus.

ZEISS: Una, nu unul...

REMBRAND: Cu atît mai mult. O femeie nu poate duce regimul nostru şi nici tu nu poţi face singur faţă la toate cheltuielile, deşi văd că astăzi te-ai lansat ca un nabab. *(Gest spre cele aduse de el.)* Pot să ştiu şi eu în ce scop ai cărat o băcănie întreagă?

ZEISS: Presimţeam că o să fie cazul să te sărbătoresc...

REMBRAND: Şi şampania unde ai găsit-o? Eu am căutat în toată Mangalia şi n-am găsit nici o sticlă...

ZEISS: Am adus-o de la Constanţa prin curier special.

REMBRAND: Mă! Mi se pare că noi minţim amîndoi... *(Un timp.)* Ţi-a spus ceva Alagrec?

ZEISS: Dar ţie?

REMBRAND: În orice caz, lui Hussein i-a spus sigur. Era să se înece ca să prindă, de ziua ei, un lavrachi...

ZEISS: Te pomeneşti că s-o fi amorezat turcul de ea...

REMBRAND: Cert! Şi ăla micul e mort după ea...

ZEISS: E şi frumoasă, plasticule, ce zici?

REMBRAND: E o perfecţiune... Şi misterul ăsta care o înconjoară o face şi mai atrăgătoare.

ZEISS: În orice caz, mîine, după ce trece ziua ei, trebuie să-l lămurim. Nu ştim cine e, de unde vine... Ce căuta noaptea în mare, aproape înecată...

REMBRAND: Ce ne-a spus ea nu stă în picioare... Cum o să vrei să faci baie, pe lună, în rochie de seară?

ZEISS: Şi cu pantofi de fir în picioare!

REMBRAND: Şi cu colier de perle la gît!

ZEISS: Ştii că sînt veritabile! Le-am văzut eu...

REMBRAND: Cînd?

ZEISS: Cînd o aduceam în barcă, spre mal. Cu ocazia respiraţiei artificiale pe care i-am făcut-o. Habar n-ai ce apă am scos din ea!

REMBRAND: În definitiv, poate făceai mai bine dacă o lăsai să se înece...

ZEISS: De ce?

REMBRAND: Dar e limpede, dragă, că asta a vrut să se sinucidă...

ZEISS: Cu atîta viaţă în ea? Nu cred. Mai repede, poate, a vrut s-o înece cineva...

REMBRAND: De ce?

ZEISS: Ştiu eu? O crimă pasională... Dar n-are fason de aşa ceva. E prea luminoasă, prea serafică. Alea care determină crimele pasionale au buzele groase, mîinile cu degete scurte, ochi de beladonă şi poartă centură...

ALAGREC *(intră venind din cort)*: Eu zic să pun masa, domnu' Zeiss...

ZEISS: Ideea nu e rea. Cînd o veni domnişoara de la mare, să găsească totul gata...

REMBRAND: O mai fi avînd mult?

ALAGREC *(repede, cu un pas spre faleză)*: Mă duc eu să văd...

ZEISS *(îl opreşte cu un gest)*: Lasă să mă duc eu, că am obiectiv mai bun... Nu degeaba sînt fotograf!...

REMBRAND *(aproape comandînd)*: Nu se duce nimeni... Cînd o veni să vină sănătoasă!... *(Privind pachetele, sticlele, masa.)* Cum aranjăm? Eu zic să punem totul pe masă şi fiecare se serveşte cu ce vrea...

ZEISS: Nu, că prea face a bufet de gară.

REMBRAND *(lui Alagrec)*: Tu ocupă-te de băutură... De rest mă ocup eu.

ZEISS: Perfect! Alagrec! Sparge gheaţa şi pune şampania la găleată...

ALAGREC: Imediat!

ZEISS: Şi pe urmă duci sticlele de vin la frigider.

ALAGREC: Unde?

ZEISS: Le îngropi în nisip, la margir mării...

ALAGREC *(bucuros)*: Da, imediat! *(rea s-o ia spre mare, înşfăcînd cîteva sticle.)*

ZEISS: Dar nu în partea asta. *(Arată în direcţia în care face baie [illegible]a.)* În partea cealaltă!

ALAGREC: Atunci, pun mai întîi şa[illegible]pania la gheaţă *(Lasă sticlele.)*

(Rembrand începe să aranjeze bunătăţile pe masă. Alagrec pune gheaţa în găleată şi aranjează vinul).

REMBRAND: Ia vezi, am pus tot? *(Un gest spre pachete.)*

ALAGREC: Mai lipseşte numai „maineza"... adică „mainează" şi ce-am cumpărat de la Mangalia.

REMBRAND: Cine?

ALAGREC: Eu!...

REMBRAND: Tu? Cu ce bani?

ALAGREC: Nu pot să spun... că e secret! *(O ia spre cort.)*

ZEISS *(iese din cort, cu pachetele Lunei)*: Ce e cu delicatesele astea, Alagrec?

ALAGREC: Este nişte alimente!

ZEISS: Şi cum au venit aici?

ALAGREC: Nu pot să spun, că mă omoară domnişoara...

LUNA *(înviorată de baie, intră şi se opreşte în capul scării de pămînt)*: Les chevaliers de la table ronde, salut!

REMBRAND: A fost bună baia?

www.cimec.ro

LUNA : Nemaipomenită... O apă caldă, tandră, limpede, albastră ! !... Dar de unde știți că am făcut baie ? *(E un pic alarmată. Către Alagrec, cu panică crescută, fără exagerare.)* Nu cumva m-a văzut cineva ?

TOȚI TREI : Nuuuuu !...

LUNA *(intrînd în scenă) :* Știți că l-am văzut pe Hussein trecînd cu barca, chiar pe lîngă locul unde făceam eu pluta.

ZEISS : Ai văzut, bestia otomană ?

LUNA : Noroc că l-am simțit și m-am băgat la fund, imediat... *(Vede masa.)* Dar asta ce e ?

REMBRAND : O masă pe care gazdele dumneavoastră — incidentale — au pregătit-o în cinstea... dumneavoastră.

LUNA *(decepționată că i-au luat-o înainte, cu o privire bănuitoare spre Alagrec) :* Observ că are proporții de banchet... *(Privind.)* Icre negre... șampanie ! Ce-nseamnă asta, domnilor ? Ați călcat, flagrant, regulamentul cortului...

ZEISS : Pardon !... *(Arătînd spre masă.)* Pește, legume și fructe !

LUNA *(repede) :* Phiuu ! Am uitat să pun puiul la frigare... Alagrec, repede... Foc și frigare...

ALAGREC : Am pregătit tot în spatele [illegible]rtului, c-aici bate vîntul și mi-l pîrp[illegible]ilește...

REMBRAND : Prin urmare, dumneata ai călcat regulamentul... Ne dai carne...

ZEISS [illegible]*n și cum ar spune „de porc") :* Și [illegible] de pui !

LUNA : Și, mă rog, de ce toate astea ?

REMBRAND : Avem astăzi o dublă aniversare...

LUNA : Dar ce împliniți ?

ZEISS : Ne împlinim una din cele mai vii dorințe... Să sărbătorim 20 de ani ai dumitale și trei zile de cînd te afli printre noi...

LUNA : Și de unde știați că astăzi e ziua mea ?

REMBRAND : De la dumneata !

ZEISS : Personal !

LUNA : De la mine ? V-am spus eu că e ziua mea ? Cînd ?

ZEISS : Azi-noapte ! Ai vorbit în somn !

LUNA *(nu crede) :* Și voi nu dormeați ?

ZEISS : Cum o să dormim ? Noi, toată viața am fost deștepți.

REMBRAND : Te vegheam ! *(Își spune replica cu o căldură specială.)* Îți vegheam somnul.

ZEISS : Minte ! Sforăia de parcă avea patru nasuri.

LUNA : Îmi pare rău că mi-ați stricat surpriza... Dar, în același timp, sînt fericită că v-ați gîndit la mine... Dar maioneza mea, unde e ?

ZEISS : Tot ce-am găsit în cort se află aici...

REMBRAND : Dacă nu sînt indiscret, de unde ai avut bani să cumperi toate bunătățile astea ?

ZEISS : Te-am pescuit fără nici un ban asupra dumitale, pe cît îmi amintesc !

REMBRAND *(cu poantă) :* Că el ți-a făcut și percheziție și știe.

LUNA : M-am împrumutat...

REMBRAND : De la cine ?

LUNA : De la un bărbat.

REMBRAND : Știu de la cine ! De la Hussein !

ZEISS : Te cred. Turcul plătește !

REMBRAND : Ți-a adus și un lavrachi, uite atîta de mare...

LUNA : Ah ! Și după baia asta, mi s-a făcut o foameee !

REMBRAND : Să ne așezăm la masă.

LUNA : Fără Hussein ?

ZEISS : El vine, iavaș-iavaș ! O țuică însă, putem să luăm înainte !

LUNA *(imitînd pe Hussein) :* Ala bun !...

REMBRAND : În orice caz, mă duc să-i dau o gură. E un loc pe faleză, de unde dacă strigi, se aude drept în curte la Hussein...

ZEISS : Și eu mă duc să scot țuica din pivniță... *(Ies amîndoi, în direcțiile anunțate.)*

ALAGREC *(care, între timp, a ieșit cu puiul, reintră venind de după cort) :* Îl facem și cu mujdei de usturoi ?...

LUNA : Ia vino-ncoace, yankeule... *(Alagrec se apropie, se uită cu oarecare jenă.)* De ce m-ai trădat ?

ALAGREC *(pleacă ochii) :* Eu ? Eu nu-mi trădez prietenii niciodată...

LUNA : Mi-ai făgăduit că nu spui nimănui că astăzi e ziua mea ! De ce nu te-ai ținut de cuvînt ?

ALAGREC : Pentru că... *(Se oprește încurcat.)*

LUNA : De ce ? Spune...

ALAGREC *(simțindu-se vizat) :* Sau cu alte cuvinte, atinge-l, cîrnule !

LUNA : Nu vrei să-mi spui de ce ?

ALAGREC : Parcă dumneavoastră nu știți !

LUNA : Nu, nu știu nimic ! Jur !

ALAGREC : Nu se poate să nu fi băgat de seamă...

LUNA : Ce ?

ALAGREC : Că amîndoi sînt îndrăgostiți de dumneavoastră ! Și ce îndrăgostiți ! *IE* morți ! *IE* defuncți ! *(Spune replica cu dezgust.)*

LUNA *(amuzată) :* Îndrăgostiți de mine ? Și încă amîndoi ?

ALAGREC : Și nu numai ei ! Mai sînt și alte „persoane".

LUNA : Cine ? Aicea nu sîntem decît noi !

www.cimec.ro

ALAGREC : Da' turcul ? N-ați văzut că de trei zile, de cînd sînteți aici, umblă numai cu șalvarii ăi noi în barcă și își face și freză ? Se dă cu untdelemn de floarea soarelui pe păr.

LUNA : N-am observat, fiindcă nu știam cum se purta înainte !

ALAGREC : Înainte ? Avea turul șalvarilor cu răsuflătoare și în păr avea midii și melci de mare. Și domnu' Zeiss ! Unde s-a spălat el pe dinți, de trei ori pe zi ? Că, pînă acum trei zile, era tubul plin și acum a ajuns armonică... Și celălalt se rade în fiecare zi. Și ieri, l-am prins eu cînd își da cu odicolon pe gît, după baie... *(Crește în parapon.)* S-au smintit amîndoi... Și, cum rămîne unul cu altul, încep să se înțepe. Și nu ca înainte cu acul... Acuma își bagă andreaua... Și sînt și geloși. Unul pe altul și ăla pe celălalt.

LUNA : Astea sînt copilării...

ALAGREC : Copilării ? *(Ca un argument definitiv.)* Ieri s-au făcut întîi tîmpiți și, pe urmă, domnu' Zeiss i-a zis lui domnu' Dan că e pictor de firme... Și domnu' Dan i-a spus lui domnu' Zeiss că e ratat...

(În timpul scenei dintre Luna și Alagrec, s-a auzit mereu strigătul lui Rembrand care chema pe Hussein.)

REMBRAND *(intră)*: A pornit cu barca! În două minute e aici... Pe jos ajungea și mai repede...

ZEISS *(intră cu țuica)* : Am trecut prin emoții groaznice. Nu găseam țuica... Alagrec ! Ceșcuțele, te rog ! Cinci !

ALAGREC *(ia de pe masă cinci ceșcuțe de pămînt, le pune pe o farfurie și vine cu ele).*

ZEISS *(le umple și Rembrand împarte. Cînd toți sînt cu ceașca în mînă, închină) :* În sănătatea dumitale ! Fiică a mării, a nopții și a misterului.

REMBRAND : Să „ne trăiești" ! *(Apasă pe „ne" și o privește în ochi.)*

LUNA : Noroc ! Și vă mulțumesc, vouă și întîmplării, pentru cea mai frumoasă aniversare din viața mea... *(Privește pe Rembrand în ochi.)* „Să-mi" trăiți !... *(Bea.)*

HUSSEIN *(intră cu un pachet în mînă, se apropie emoționat de Luna și i-l oferă) :* Pentru ziua la tine, Hussein oferim asta cadou... Sa traisi și sa fim fericiși, că fata formos estem... *(Lui Alagrec.)* Pune suica, bre ! *(Alagrec îl servește.)* Noroc, bre ! *(Închină și bea.)*

LUNA *(în timpul acesta, desface pachetul, din care scoate un fes și o pereche de papuci turcești) :* Vai, ce frumusețe de fes ! Și papuci...

HUSSEIN : Asta nu papuci... Asta iminei... Doua sute de ani auem la el și asta fes, o suta cincizeci...

LUNA : Hussein... Vino să te sărut... *(Ceea ce și face.)*

HUSSEIN *(după sărutare) :* Ala bun !...

REMBRAND *(se duce la șevalet și ia tabloul) :* Și, mie, te rog să-mi dai voie să-ți ofer acest portret...

LUNA : Dar mă răsfățați prea mult. Mulțumesc din suflet...

ZEISS : Păcat că nu seamănă la gură. Nu e gura dumitale... *(Arătînd spre tablou.)* Aici e o gură fără viață... N-are căldura sărutului în ea. Ca o floare care n-a cunoscut încă roua.

REMBRAND : Fiindcă nu e terminat. Într-o singură ședință, e gata... *(Alagrec dispare încet, spre mare.)*

ZEISS : Îmi pare rău că nu pot să-ți ofer nimic... în afară de modestul meu omagiu... A ! Pardon ! Am și eu ceva pentru dumneata. *(Dispare în cort și vine imediat cu o broască țestoasă în mînă.)* Îmi dați voie să vă ofer pe tovarășa mea de insomnii. *(Privește broasca.)* Domnișoara Fulvia, de profesiune broască țestoasă, și domnișoara... *(Se oprește.)* Regret, dar nu-ți cunosc numele...

LUNA : Ce importanță are !... Numele meu a dispărut odată cu vechea mea existență... Datorită dumitale, m-am născut a doua oară, acum trei zile, și sînt încă nebotezată. Găsiți-mi un nume... Hai ! Repede... *(Toți se gîndesc.)*

HUSSEIN : Eu naș la el, bre ! Tu gasit la el in mare, noaptea, la luna. E ! Luna punem nume la el, bre.

REMBRAND : Luna ? Nu e rău...

LUNA : E adorabil. Dumneata ce părere ai ?

ZEISS : Eu sînt în eclipsă totală de fantezie... Dar Luna e foarte frumos...

REMBRAND *(închină, punînd un rînd nou de țuici) :* Atunci, pentru răsăritul dumitale... *(Beau toți, după ce ciocnesc. Alagrec vine cu un buchețel de flori de cîmp și se apropie de grup.)*

ZEISS : Unde ai fost, mă ?

ALAGREC : Să culeg un cadou pentru domnișoara. *(Îi oferă florile.)*

HUSSEIN : Ala bun ! Ca de la inima estem.

— CORTINA —

www.cimec.ro

TABLOUL 3

Imediat după lăsarea cortinei, în scenă se aude, executat la muzicuțe, „Karakîz". Ritmul dansului e marcat de un sunet curios, un sunet asemănător aceluia pe care îl fac nucile răsturnate din saci. Cortina se ridică imediat ce schimbările din scenă sînt gata. Acțiunea tabloului 3 se petrece în continuare, seara, pe la zece. La ridicarea cortinei, Zeiss, Rembrand și Alagrec, așezați la masă, cîntă din muzicuțe, atenți mai mult la Luna, decît la melodie. Hussein, băut bine, e în picioare și le ține ritmul cu un ciur de mălai, transformat în tamburină și garnisit cu scoici pe de margini (de unde și sunetul de care vorbeam mai sus.) Luna, în mijlocul scenei, cu fața la public, dansează un dans „à la turca", improvizat ad-hoc, pe melodie. Are fesul pe cap și imineii în picioare. Și-a desfăcut părul ca o cadînă, și-a „șalvarit" pantalonii băiețești pe cît a putut și, sumețindu-și un pic cămașa băiețească, la talie, și-a dezgolit un fulger alb și neindecent de piele. Masa se află într-o dezordine care trădează petrecerea prelungită, de la dejun. Sticlele sînt goale, mîncărurile sfîrșite, fructele răvășite. În parul de lîngă „sufragerie", e aprins un felinar destul de puternic. Un altul, mai discret, e aprins la cort. Cerul e înnourat, marea — înecată în tenebre.

LUNA *(ostenită, termină dansul)*: Nu mai pot!... *(Face o reverență comică. Toată lumea aplaudă. Hussein își dă cu ciurul în cap în chip de aplauze.)*

HUSSEIN: Ai, ai, ai, ai, ai! Brava!... Brava, bre!

REMBRAND: Bravo! *(Aplaudă cel mai ostentativ, spre ea.)*

ZEISS: Foarte frumos! *(Aplaudă mult mai rezervat.)*

ALAGREC *(căzut în transă, de adorație)*: Fir-ai a dracului să fii de viață!

ZEISS: De ce, mă? Vorba cîntecului: „Decît o viață amară, mai bine să trăiești"...

LUNA: Dați-mi ceva să beau... Șampanie!...

REMBRAND: Șampanie nu mai avem...

LUNA *(se așază)*: Nu e nimic! Vin! *(Rembrand și Alagrec se reped s-o servească. Servește primul. Apoi pune și în paharele celorlalți.)*

HUSSEIN *(vine și el și se așază la masă)*: Dai la Hussein, bem din ciur. Astazi Hussein uacem ce nu aucut toata viața... *(Își ia paharul pe care i-l umple.)* A la boneur, digranda, băngiur și mersi... *(Bea. Cînd să-i toarne și lui Alagrec, acesta acoperă paharul cu mîna.)*

ZEISS: Tu nu mai bei?

ALAGREC *(cleios)*: Exclus... Da' o țigară, servesc...

LUNA: Adevărat! Țigări! *(Zeiss le oferă și aprind toți. Fumează toți, cîteva clipe.)*

LUNA *(privind spre mare)*: Astă-seară văd că luna ne-a tras clapa...

REMBRAND: Dacă te avem pe dumneata printre noi, se simte de prisos.

ZEISS: Sigur! O lună merge la casa omului... Dar două...?

LUNA: E un spirit sau un avertisment? Ți-e teamă să nu mă eternizez aici?

ZEISS: Nu e nevoie să mai insiști. A fost un spirit.

REMBRAND: Prost...

LUNA *(lui Rembrand)*: Mai vreau să beau...

REMBRAND *(toarnă)*: Știți că asta e ultima sticlă și e pe terminate și ea?

LUNA: Vaaai!...

ZEISS: Într-un sfert de ceas, vom avea vin.

LUNA: De unde?

REMBRAND: De la orice restaurant din Mangalia. Sîntem doar la doi pași... Te duci cu barca lui Hussein?

ALAGREC *(care se uită fix spre mare)*: Să nu vă duceți cu barca, domnule Zeiss.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: O să fie furtună pe mare...

ZEISS: Bine, Magellan! Dă-mi trei sticle goale...

ALAGREC: Merg și eu cu dumneavoastră să vi le duc.

REMBRAND: Foarte bine. În doi, trece timpul mai repede...

ZEISS *(privind către Luna și Rembrand)*: Sau mai încet. Depinde cum îl întrebuințezi. *(Către Alagrec.)* Tu stai aici și, pînă mă întorc eu, mai faci un rînd de cafele...

LUNA: Excelentă idee...

ZEISS: Lui Abdul Hamid să i-o faci fără zahăr.

HUSSEIN: Cu zahàr, cu zahàr uacem pentru Hussein. Hussein nu beat estem. Hussein uisam! Uacem la el dublu cafea

ALAGREC: Poftiți sticlele...

ZEISS: Dă-le încoace, cu găleată cu tot, să cumpăr și gheață...

ALAGREC *(îi dă găleata cu sticlele)*. Poftiți!

LUNA: Și vino repede, repede de tot...

REMBRAND *(glumind)*: Trap...

www.cimec.ro

ZEISS: Da, coane! *(Pleacă cu găleata. După puţin timp, se aude, fluierînd pînă se pierde, valsul leit-motiv.)*

REMBRAND *(lui Alagrec):* Hai, nu mai moţăi... Du-te şi fă cafelele...

ALAGREC *(ursuz):* Imediat. *(Alagrec către Luna, plecînd.)* Pe a dumneavoastră o fac mai dulce, nu? Cu trei!

LUNA: Nu, fă-mi-o amară de tot. Cu patru bucăţele. *(Alagrec iese. O pauză mică.)*

REMBRAND: Mai vrei o ţigară? *(Îi oferă.)*

LUNA: Mersi... *(I-o aprinde. Pauză. Fumează amîndoi, privind spre mare. În zare scapără un fulger, depărtat.)* A fulgerat!

REMBRAND: Mi se pare c-o să aibă dreptate Amerigo Vespucci... O să fie furtună pe mare... Fulgeră dinspre sud...

LUNA: N-am văzut niciodată o furtună la mare... Trebuie să fie nemaipomenit de frumos... Cerul spintecat de fulgere albe... Marea *(privind-o)* imensă, neagră, jucîndu-şi balaurii lichizi cu spinările crispate, sub bicele de apă, repezite deasupra.

REMBRAND: Şi-apoi mugetele din adîncuri... Cîntecul acela fascinant şi sinistru al fundurilor răzvrătite, pornite impetuos spre suprafaţă... *(Fulgeră.)*

LUNA: A fulgerat iarăşi... Vrei să facem o plimbare cu barca?

REMBRAND *(foarte puţin încîntat de propunere):* Acuma? Cred că nu e tocmai momentul potrivit. Şi-apoi ca să fiu sincer, sînt un foarte prost vîslaş...

LUNA: Nu e nimic. Vîslesc eu. Tot vream de mult să învăţ.

REMBRAND *(moale de tot, cu panică continuă):* Mă rog! Te previn însă că nu avem nici un colac de salvare. Nici măcar pe Zeiss.

LUNA *(repede):* N-ai nici o grijă... „Acuma", nu mă mai înec...

REMBRAND: Cu ce ton ai spus „acuma"!!

LUNA *(visează):* Cu tonul omului care s-a înecat o dată şi ştie cum e. Şi-apoi acuma, am o poftă nebună să trăiesc.

HUSSEIN *(din somn):* Barca nu voie estem plimbam. Ala mîine... Acuma purtuna uenim. Ala nu bun...

REMBRAND: Putem face o plimbare pe malul mării, mai bine.

HUSSEIN: Ala bun... *(Readoarme.)*

LUNA: Bine. Fie şi pe malul mării...

(Pleacă amîndoi spre mare. În clipa în care încep să coboare, intră în cort Alagrec cu cafelele. Îi vede, pune cafelele pe masă şi se ia tiptil după ei, pînă dispare.)

HUSSEIN *(singur, trezit de aburul cafelelor din faţă, deschide ochii şi începe să le bea, pe rînd, pe toate patru, sorbindu-le sonor şi amplu. Apoi pune ceştile cu gura în jos ca „pentru ghicit"):* Ala bun! Acuma ghicim la ei, cine cafele baut!

ALAGREC *(revine abătut, amărît, gelos. Fără să observe ce-a făcut Hussein şi crezîndu-l adormit, scoate petecul de jurnal din buzunar, îl despătureşte şi vrea să-l rupă spre a-şi manifesta gelozia şi „dezgustul" de viaţă. Înainte însă, aşa cum îl ţine, desfăcut, sub lumina felinarului de deasupra, vrea să-l sărute. Îl apropie de gură şi ochii îi rămîn pironiţi în gazetă... Se ridică brusc şi se înalţă, cît mai mult, spre lumină ca să poată citi. Treptat ce citeşte, figura lui capătă o înseninare plină de satisfacţie. Bate pe umăr pe Hussein pînă îl trezeşte):* Nea Husseine! Nea Husseine! Nea Effendi! Deşteaptă-te că am dat lovitura... Am aflat secretul! Ghelburda!

HUSSEIN: Eu nu auem secret, bre...

ALAGREC: Secretul domnişoarei, nu al dumitale,... Am aflat cine e! Scrie aicea în jurnal... Ascultă! *(Începe să citească.)* „Misterioasa dispariţie a unei domnişoare — În noaptea de 21 a.c., în cursul unei plimbări de agrement, cu yachtul «Năluca», proprietatea cunoscutului armator constănţean Colea Stamatopol, în timp ce nava se întorcea spre Constanţa, din motive şi în împrejurări care nu se cunosc pînă în prezent, a dispărut de pe puntea sus-numitului yacht, d-ra Liliana Roiu, fiica defunctului consilier de casaţie Dimitrie Roiu. Nimeni din cei prezenţi la bord n-a putut da nici un fel de explicaţie cu privire la această senzaţională dispariţie. Autorităţile care cercetează acest caz curios, exclud posibilitatea unei sinucideri sau a unei răpiri romantice — cum s-a crezut la început — şi înclină către ultima ipoteză şi anume aceea a unui accident, care a costat viaţa frumoasei şi nefericitei domnişoare..." Ai înţeles, nea Husseine? Ai priceput?

HUSSEIN: Nimic nu priceput. Parca citeşti turceşte, bre! Vorbeşte romaneşte, ca asta pricepem mai bine. Eu uacut şcola romanesc... *(Se ridică somnoros, răzbit de băutură. Fulgerele continuă, fireşte, tot timpul, pînă la indicaţia specială de încetare.)* Acuma Hussein pleoam acasa... Batrin estem, somn estem, beat estem... Mergem culci... Băngiur...

ALAGREC: Noapte bună...

www.cimec.ro

HUSSEIN *(pleacă, cîntînd pe mormăite)*:

Ca un glob de aur
Luna-i stralucit
Şi la iarba verde
Oştile-ai culcat

(Alagrec, după ieşirea lui Hussein, împătureşte cu grijă petecul de ziar, îl pune în buzunar, apoi se duce spre mare şi se uită cu atenţie, căutînd să desluşească în noapte pe cei doi plecaţi să se plimbe.)

ZEISS *(intră cu găleata, cu gheaţă şi vin. Mirat că nu vede pe nimeni, trece la masă şi lasă găleata)*: Alagrec! Ce faci acolo?
ALAGREC: Mă uit cum fulgeră...
ZEISS *(în timp ce îşi toarnă un pahar cu vin)*: Dar Rembrand unde e?
ALAGREC: A plecat să se plimbe la mare, cu domnişoara.
ZEISS: De mult?
ALAGREC: Imediat ce aţi plecat dumneavoastră! Domnişoara voia să se plimbe cu barca, dar dumnealui i-a fost frică... Laş! *(Ca pentru el.)* Crai laş!
ZEISS: Ea i-a propus plimbarea?
ALAGREC *(cu regret)*: Da.
ZEISS: Noroc! *(Bea.)*
ALAGREC *(observîndu-l că e îngîndurat)*: Dar lasă! Nu e nimic, domnule Zeiss! Avem şi noi loviturile noastre...
ZEISS: Ce lovitură?
ALAGREC: Am aflat cine e domnişoara şi cum a ajuns aici. Ştiu tot.
ZEISS: Tu? De unde?
ALAGREC: Din presă! *(Scoate jurnalul şi i-l dă. Zeiss se dă spre lumină şi începe să citească. În timp ce Zeiss citeşte, Alagrec cu „mimică".)* Pot să servesc şi eu puţin lichid? *(Gest spre sticlă.)* Din cauza băuturii, mi s-a făcut sete. *(Preocupat de lectură, Zeiss îi face un gest de îngăduinţă. Alagrec îşi toarnă şi bea.)* Phuuu! Dar tare e! Focul lui Ardei!
ZEISS *(termină lectura)*: Va să zică, misterul s-a lămurit! *(Dă replica cu oarecare regret.)* Şi, deci, trebuie luate măsuri în consecinţă. *(Vrea să bage jurnalul în buzunar.)*
ALAGREC: Să nu mi-l pierdeţi, domnu' Zeiss... Ţiu foarte mult la ziarul ăsta.
ZEISS: Mîine poţi să-ţi cumperi zece.
ALAGREC: Exclus! Eu ţin numai la bucăţica asta de ziar.
ZEISS: De ce?
ALAGREC *(încurcat)*: Aşa! De noroc!...
REMBRAND *(intră singur)*: Ai sosit?
ZEISS: Luna unde e?
REMBRAND: A apus!
ZEISS: Unde a rămas?
REMBRAND: Să facă plajă, la fulgere! A ţinut să rămînă absolut singură...
ZEISS: Nu trebuia s-o laşi.
REMBRAND: De ce?
ZEISS: Fata asta nu trebuie să rămînă niciodată singură. Mai ales noaptea şi lîngă mare.
REMBRAND: N-am ce să-i fac! Dacă nu ştie ce vrea!
ZEISS: Din contră, cred că ştie foarte exact. Du-te şi ad-o încoace.
REMBRAND *(se aşază şi îşi pune vin)*: Nici nu mă gîndesc... Ce se aude cu cafelele alea, coane Columb?
ALAGREC: Gata! Le-am adus... *(Cînd să le servească, observă că sînt băute.)* Le-a băut turcul în somn, pe toate. Şi altă cafea nu mai avem...
ZEISS: Du-te de caută în sacul meu. Am nişte cafea în cutia de pudră. *(Alagrec iese. Zeiss se aşază şi el şi îşi pune vin.)* V-aţi certat?
REMBRAND: Cine?
ZEISS: Voi!
REMBRAND: Cum să ne certăm? Dar nu pot să sufăr femeile care îşi închipuie că orice bărbat e o jucărie în mîinile lor...
ZEISS: Te-ai „dat" la ea?
REMBRAND: Eu? Nici gînd...
ZEISS: Ba da! Nu ţi-a mers însă, şi frumosul din tine, cuceritorul, s-a vexat.
REMBRAND: Mă plictiseşti! Şi tu şi ea.
ZEISS: Ştii că misterul s-a lămurit. Luna şi-a recăpătat identitatea pămîntească... Citeşte! *(Îi dă petecul de ziar. Rembrand citeşte, spre lumină. Luna apare şi auzind replicile celor doi, se ascunde şi ascultă neobservată.)*
REMBRAND: Liliana Roiu! *(A terminat. Pune petecul de ziar pe masă.)* Mi se pare foarte curios.
ZEISS: După rochia de seară în care am pescuit-o, înseamnă că pe yacht era o petrecere.
REMBRAND: Probabil că băuse mai mult... A făcut o mişcare greşită....
ZEISS: Nu, nu, nu! Eu sînt convins că fata asta a vrut să se sinucidă!
REMBRAND: Treaba ei. Vorba e, ce facem noi acuma? Îi spunem că ştim sau lăsăm misterul să planeze mai departe?
ZEISS: Dacă ea ţine să-l păstreze! O aventură ca asta nu se trăieşte de două ori în viaţă... Într-o noapte cu lună, valurile aduc o fată la ţărm...
REMBRAND: Pardon! Tu ai adus-o, nu valurile...
ZEISS: N-are importanţă cine! Totul e că fata asta a picat între noi din cer, în rochie albă, ca un pescăruş rănit în aripă.
REMBRAND: Cred că mai repede e rănită în suflet...

www.cimec.ro

ZEISS : Nu știm cine e, nici de unde vine ! Știm numai că prezența ei este o realitate luminoasă, caldă... Că ea e, între noi, ca un flacon de parfum tare, cu dopul desfăcut.
REMBRAND : De aia cred că ar fi cazul să se evaporeze mai repede. Or să urmeze anchete, declarații... Și, între acestea, liniștea noastră s-a dus...
ZEISS : Spune drept, dacă astă-seară te-ar fi lăsat s-o săruți, fiindcă sînt convins că ai încercat s-o săruți, tot de părerea asta ai fi fost ?
REMBRAND : Nu cumva vrei să spui că sînt amorezat de ea ?
ZEISS : Asta n-ar fi nimic. Dar am impresia că și ea te place pe tine. Dacă i-ai fi fost indiferent, te lăsa s-o săruți...
REMBRAND : În cazul ăsta îmi pare rău că nu i-am fost indiferent. Are o gură!!
ZEISS : Pe care n-ai putut s-o redai în tablou...
REMBRAND *(bea)* : Ești gelos ?
ZEISS : Taci, măi, pictor de firme !...
REMBRAND : Ratatule !
ALAGREC *(intră din cort)* : Nu e nici un pic de cafea în pudră.
ZEISS : Cu atît mai bine ! Mă duc să beau una la Mangalia. *(Se ridică.)*
REMBRAND : Și eu mă duc să mă plimb pe faleză, pînă mîine dimineață. *(Se ridică și „încep" să plece amîndoi, în direcții opuse.)*
ALAGREC : Dacă vine furtuna, unde vă fac paturile ?
ZEISS : Eu nu mai dorm acasă, în nici un caz... *(Pleacă.)*
REMBRAND : Nici eu... *(Pleacă.)*
ALAGREC : Și dacă domnișoara întreabă de dumneavoastră, ce să-i spun ?
ZEISS : Să-i spui : Somn ușor !...

(Au ieșit amîndoi. Unul fluierînd valsul leit-motiv și, celălalt. „Karakîz"... Fulgerele au scăzut între timp. Abia se mai zărește cîte unul depărtat, palid. Furtuna a trecut. Încep să apară primele stele pe boltă și cerul începe să se lumineze la orizont, livid, ca după o criză de cord. Luna iese din ascunzătoare. E tristă de moarte. Merge încet, cu gîndul împrăștiat, sau foarte încîlcit în ea. Se vede că în timpul scenei dintre cei doi a luat o hotărîre. Vine și se așază la masă. Își aprinde o țigară.)

ALAGREC : A fost frumos la plimbare ? *(O întîmpină.)*
LUNA : Nu. *(Un timp.)* Fumez țigara asta și mă duc să mă culc... Mor de somn. *(Privește spre mare.)* Uite ! S-a înseninat...
ALAGREC : A trecut furtuna spre Constanța... Era cît pe aci să izbucnească și la noi...
LUNA : Am observat !... *(Alt timp.)* Ascultă, Alagrec... Drumul ăsta *(arată în direcția opusă Mangaliei)* unde duce ?
ALAGREC : Spre Ilanlic...
LUNA : Atunci, celălalt e drumul spre Mangalia ?
ALAGREC : Da...
LUNA : Și e distanță mare pînă în oraș ?
ALAGREC : Nici zece minute... *(Încep să se strecoare din nori primele pale de lună.)*
LUNA : Uite... Iese și luna !... Cred că acuma putem stinge felinarele. *(Se ridică.)* Tu stinge-l pe ăsta și eu îl sting pe cel de la cort... Adică îl iau cu mine înăuntru pînă mă dezbrac să mă culc... Noapte bună, Alagrec... *(Îl privește cu tandrețe.)* Și să știi că îmi ești foarte drag.
ALAGREC : Este un ce absolut „identic".
LUNA : Acum, culcă-te și tu !
ALAGREC : Vreau să strîng întîi... *(Gest spre masă.)*
LUNA : Nu, nu ! Strîngem amîndoi, mîine dimineață. Acum trebuie să te culci.
ALAGREC : Pentru dumneavoastră fac și gestul ăsta...
LUNA : Atunci, pe mîine... *(Îi face un gest drăguț cu felinarul și intră în cort.)*
ALAGREC *(cu un gest după ea)*: Un moment. Să iau ce trebuie, ca să „fac paturile".
LUNA : Te ajut și eu... *(Intră cu Alagrec în cort.)*

(Zeiss apare cu discreție, din direcția în care plecase. De asemenea și Rembrand, din direcția lui. Intrarea amîndurora. din cauza prudenței pe care o aplică amîndoi, trebuie să apară comică, dar fără șarjă, pînă în clipa cînd se surprind unul pe celălalt.)

REMBRAND : Eram sigur c-o să te întorci din drum.
ZEISS : Și eu tot așa ! De aia te-am și pîndit !
REMBRAND : Și mai susții că nu ești mort după ea ?
ZEISS : Eram numai curios să văd cît ești tu de căzut la ea. Și de sincer cu mine.
REMBRAND : Bravo, domnule ! Felicitările mele ! *(La apariția Lunei cu Alagrec, cei doi se ascund)*

(Alagrec iese din cort cu saltelele de papură, cu perne care se umflă cu aer etc. O parte din bagaj îl duce Luna în brațe.)

ALAGREC *(Lunei)* : Lăsați ! Acuma aranjez eu tot. *(Pune lucrurile din mîna*

www.cimec.ro

lui jos și le ia pe cele din brațele Lunei.)

LUNA: Astă-seară aș fi vrut să le fac eu paturile!... *(Rămîne o clipă visătoare pe replică.)* Mi-e prea somn însă. Noapte bună, Alagrec!... *(Intră în cort.)*

ALAGREC *(privind-o liric, dar discret)*: Noapte bună, domnișoară! Și „mîine" cu bine! Mîine...

(Oftează, apoi se apucă să „facă paturile". Întinde saltelele de papură, umflă pernele, pune cîte un felinar și chibrituri la căpătîie, apoi se lungește pe pătucul lui. Aprinde o țigară. Visează în fum și de cîte ori întoarce capul în direcția cortului, oftează. Scena este în întuneric. Dar răsare luna. Și, în bătaia ei, luminează portretul Lunei, ca un reflector. Alagrec ia o decizie „virilă". Stinge țigara, se ridică și se îndreaptă spre tabloul Lunei pe care-l sărută, adică o sărută, pe gură. Murdar de vopsea pe buze, are, în primul moment, intenția să se șteargă cu mîneca. Renunță surîzînd unui gînd, începe să-și mănînce, cucernic, vopseaua de pe gură, zicînd: „Buzele ei!..." Trece apoi la locul lui și se culcă, prefăcîndu-se că începe să sforăie. Agitat de presentimente, deschide ochii și, din cînd în cînd, privește — în panică — spre cort. Dinspre localurile de noapte ale orașului, vîntul aduce sunetele unei orchestre de jaz. O pauză, de atmosferă. Un duet abil între jaz și sforăituri, deasupra căruia ochii lui Alagrec se plimbă, ca doi păianjeni nocturni, pe nevăzute fire de presimțiri. Luna iese din cort îmbrăcată în rochia de seară cu care a fost pescuită. Aprinde o țigară la felinarul pe care-l are în mînă și pe care îl stinge imediat, după aceea. Luna e luminată de lună. Alagrec, pe furiș, îi urmărește toate mișcările. Luna se vede că regretă hotărîrea pe care a luat-o, și lucrul acesta se observă din felul cum fumează, cum se mișcă, cum privește tot de ceea ce se desparte. Pornește la drum cu țigara aprinsă. Merge încet, ca un om fără grabă și fără itinerar. Ocolește cortul și dispare în culise. În aceeași clipă, răcnetul lui Alagrec sfîșie tăcerea.)

ALAGREC: Pleacă! A plecat!

ZEISS *(intră repede, după cîteva clipe, ca și Rembrand, din partea lui)*: Cine? *(Alagrec e în picioare, înțepenit.)*

ALAGREC: Domnișoara!... *(Un gest fără replică indică direcția în care a luat-o Luna. Apoi, izbucnesc lacrimile... Calde, abundente, copilărești. Se așază prăbușit în el însuși, la locul lui. Rembrand a și luat-o la fugă în direcția gestului făcut de Alagrec.)*

ZEISS *(renunță să facă același lucru. Se așază pe un scăunel)*: Nu plînge, amirale, că dai apă la șoareci și se prăsesc la cort!... *(Rembrand se întoarce cu Luna de mînă.)*... Evadata a fost prinsă!... *(Luna tace și se așază pe alt scăunel. Fumează. Rembrand la fel. O pauză, în timpul căreia, toți trei fumează. Alagrec, ultimul, își aprinde și el o țigară răsucită, rămînînd discret, la locul unde se află.)*

ZEISS: De ce ai vrut să fugi?

LUNA *(cu o mare sinceritate)*: Fiindcă am înțeles că nu mai pot rămîne. *(Pauză.)* Știu că ați aflat cine sînt, că *(surîde amar)* autoritățile mă vor căuta și, desigur, mă vor găsi. Trebuie să mă gîndesc și la asta. Și voi ar fi trebuit să vă gîndiți...

ZEISS: N-am vrut...

LUNA: Acuma însă, fiind descoperită... farmecul s-a transformat într-un simplu fapt divers, care nu mai e de resortul fanteziei, ci al poliției...

REMBRAND: Așa pusă chestiunea, cred că ai dreptate...

LUNA: Și deci, trebuie să plec...

ZEISS: Da, dar nu să fugi!

LUNA: ...Vă rog să mă iertați... Ajunsă acasă aveam intenția să vă mulțumesc. într-o scrisoare, pentru tot ce-ați făcut pentru mine...

ZEISS: Cred că familia dumitale o să acorde și o „bună recompensă" celui care te-a pescuit din apă... Să nu uiți că sînt eu...

LUNA: Asta n-o să uit niciodată... După cum, niciodată, n-o să uit zilele petrecute aici, cu voi...

REMBRAND *(plat)*: Sper că la București, o să ne mai vedem...

LUNA: Abia aștept să vă revăd și acolo.

ALAGREC: Pe toți?

LUNA: Da, pe toți trei.

REMBRAND: Înainte de a pleca, sper să ne spui și nouă cum ai ajuns de pe yachtul lui Stamatopol în valurile Mării Negre...

LUNA: Un simplu accident.

ZEISS *(calm, definitiv)*: De ce ai vrut să te sinucizi?

LUNA *(după o pauză, simțindu-se atacată de front și vrînd să pareze)*: De ce ești atît de sigur că am vrut să mă sinucid?

REMBRAND: Ai vrut să te sinucizi? Serios?

LUNA *(pe un ton net și fără emfază)*: Foarte serios!... *(Acuma nu mai glu-*

www.cimec.ro

meşte.) Şi, dacă povestea mea vă interesează...

ZEISS : Ne interesează ! Poveste de dragoste ?

LUNA : Poveste de viaţă, mai repede. Şi cînd vrei să mori, te hotărăşti repede fără să ştii precis de ce... Pui piciorul pe un colac de frînghii care îţi vine sub paşi, deschizi braţele în faţa mării şi porneşti în gol, cu ochii închişi. Apoi, simţi un fior rece şi înspumat care te învăluie şi te leagănă în miile de şoapte ale adîncurilor şi, pe urmă, te trezeşti într-un cort, în care miroase bine a tutun de pipă, lîngă trei domni pe care nu-i cunoşti şi care îţi surîd totuşi, ca nişte vechi cunoştinţe...

REMBRAND : Măritată ?

LUNA : Am fost numai logodită...

REMBRAND : Erai încă logodită şi în seara sinuciderii ?

LUNA : Nu e nevoie să-mi pui întrebări „meşteşugite". *(Lui Zeiss.)* Vrei să-mi dai o ţigară ? *(Zeiss îi dă o ţigară. Rembrand îi dă foc.)* În primul rînd, trebuie să ştiţi că sînt minoră şi orfană... Şi, în al doilea, că am o pasiune, un „viciu îngrozitor" : — „teatrul". Vreau să fiu actriţă. Din primii ani ai copilăriei mele n-am dorit şi n-am visat decît asta...

REMBRAND : Şi cine te-a împiedicat ?

LUNA : Tutorele meu. Fratele tatei. Nici n-a vrut s-audă. Fiica unui consilier de curte, pe scenă !...

REMBRAND : Bine, dintr-un punct de vedere poate că tutorele dumitale are dreptate.

LUNA *(surprinsă dezagreabil. Foarte dezagreabil) :* Crezi ?

ZEISS : Un pictor are dreptul să creadă orice atîta timp cît nu e cu pensula in mînă... *(Către Luna, interesat.)* Şi ?

LUNA : Şi atunci, m-am gîndit să fug de la unchiul meu şi să mă înscriu la Conservator... N-aveam însă nici un ban. Moştenirea, foarte importantă, pe care o am de la o soră a tatălui meu, e condiţionată de căsătoria mea. E constituită avere dotală. Aşa mi se pare că se spune în drept.

ZEISS : Dar arta nu se face obligatoriu cu bani.

LUNA : Ştiu ! Dar fără o independenţă materială care să-mi dea dreptul să mă dedic teatrului şi numai lui, ar fi însemnat să mă împrăştii, să mă fărîmiţez. O fată de 18 ani, singură pe lume şi săracă, în dorinţa ei de a-şi împlini visul unic de viaţă, e în stare de orice capitulări... Şi am vrut să-mi realizez visul fără nici o capitulare... Şi pură ca şi el...

REMBRAND *(plat) :* Cel mai simplu lucru era să te măriţi şi, odată intrată în posesia averii, să faci ce vrei !

LUNA : Asta a fost şi hotărîrea mea !... Să mă mărit mai presupunea însă să şi iubesc pe omul cu care mă mărit... Şi, în plus, să admită ca — alături sau dincolo de el — să mă ocup de teatru ! Or, nu m-am putut îndrăgosti de nimeni... deşi am vrut... am încercat chiar... *(Tace.)*

ZEISS *(calm, din fumuri) :* Şi „domnul" pe care ai încercat să-l iubeşti se găsea pe yacht, în noaptea sinuciderii ?

LUNA : Da !... *(Un timp.)* Toată lumea şi noi chiar ne socoteam ca şi logodiţi... Tutorele meu consimţise la această căsătorie...

ZEISS : Şi logodnicul dumitale ştia că — odată căsătorită — ai de gînd să faci teatru ?

LUNA : I-am spus-o întîia oară, în seara „aceea"... Şi deodată, omul care credeam că mă înţelege a devenit altul... Un om pe care nu-l cunoşteam... Şi pe ce ton şi-a expus „punctul lui de vedere" ! Însurat cu o actriţă, cu o femeie „expusă" tuturor privirilor şi omagiilor... ? El ? Domnul „inginer" Franga ? Niciodată ! Fireşte, logodna noastră, atîta cît era, s-a desfăcut chiar în clipa aceea... Domnul Franga vrea o „nevastă", nu o „artistă". Vrea o femeie a lui şi-a comodităţii lui, totală şi exclusivă. *(Surîde spelb, dar amuzată totuşi.)* „Să-ţi trimită «craii» flori la cabină ? Să-ţi spună actorii pe nume şi să te pipăie directorii de scenă, sub pretext că te învaţă să te mişti ? A, nu, draga mea ? Asta niciodată. Doamna Franga trebuie să fie doamna Franga şi nimic altceva". *(Surîde lung, amintirii.)* L-am lăsat să plece ! Simţeam în piept un fluture captiv, care se zbate, cu aripile moi, în acul care l-a străpuns, în plin, prin surprindere. *(Un timp.)* Nici nu ştiu dacă am plîns... Şi nici nu ştiu cît am stat acolo, singură. Apoi, am urcat pe punte... Şi fără să ştiu cum şi fără să ştiu de ce... a urmat ceea ce ştiţi *(O pauză.)* Totul n-a durat decît cîteva, clipe ! *(Alt timp.)* Şi viaţa mea a reînceput din clipa cînd am deschis ochii aici între dumneavoastră.

REMBRAND : Şi acum, ce-ai de gînd să faci ?

LUNA : În primul rînd să mă întorc acasă... Pe urmă, nu ştiu.

ZEISS : Şi teatrul ?

LUNA *(ocoleşte răspunsul) :* Aş fi preferat să mă socotească toată lumea moartă... *(Un timp.)* Ah ! Ce fericită aş fi fost să fi murit măcar în formă.

www.cimec.ro

Să pot rămîne anonimă și renăscută în viața nouă pe care am început-o aici ! Să fiu oarecum propria mea creație... Să dispun de mine, liberă, singură.

ZEISS : Și teatrul ? *(Obstinat.)*

LUNA : Știu eu ?

ZEISS : N-a fost marea... O să fie un tub cu tablete de somnalin sau un cordon de rochie încolăcit în jurul gîtului și agățat de cercevеaua ferestrei ! *(Pe ton care nu admite replică.)* Dumneata nu pleci de aici...

REMBRAND *(tot plat, pe linia lui de cumsecădenie și morală onestă)* : Din contră. Domnișoara Roiu trebuie să se întoarcă, imediat, acasă. *(Luna, care a surîs la propunerea lui Zeiss, îl privește pe Rembrand decepționată.)* Cu siguranță că tot Bucureștiul nu vorbește, cum e logic, decît de dispariția dumitale...

ZEISS : Și teatrul ? *(Lui Rembrand.)*

REMBRAND : Asta e o chestiune secundară...

LUNA *(și mai decepționată)* : Dar nu e deloc secundară...

REMBRAND : Să se potolească întîi scandalul și, pe urmă, ne ocupăm și de teatru...

ZEISS : Nu ! Întîi trebuie să ne ocupăm de teatru... Și domnișoara Roiu trebuie să ne asculte !...

REMBRAND : Dragă, eu personal nu-mi iau nici o răspundere... Și am impresia că tu iei lucrurile în glumă... *(Se ridică.)*

LUNA *(privindu-l)* : Va să zică, părerea dumitale este că trebuie să plec...

REMBRAND : Neapărat !... Nu trăim izolați pe o insulă ca Robinson Crusoe... *(Depărtîndu-se.)* Și repet, nu cred că e deloc cazul să luăm lucrurile în glumă...

ZEISS : Și teatrul ? *(Se apropie un pic de Alagrec.)* Tu ce părere ai, Alagrec ?

ALAGREC *(convins, pueril și dacă se poate adorabil)* : Teatrul sau moartea !...

ZEISS *(către Rembrand)* : Vezi ? Pînă și „Statuia Libertății" a băgat de seamă că teatrul e viața domnișoarei Roiu !... Și moartea în același timp... Or... eu nu i-am dat viață a doua oară ca să moară încă o dată...

REMBRAND : Bați cîmpii !

ALAGREC : Lăsați, domnu' Rembrand, să mai vorbească și... alții.

REMBRAND : Tu să fii cuviincios că pe urmă îți umblu la urechi. *(O ia spre mare și se întoarce din drum.)* În orice caz, sînt unele lucruri care nu se discută după chef... *(Pleacă.)*

LUNA : Unde te duci ?

REMBRAND : Nu știu, pe faleză... *(Dispare.)*

ALAGREC *(simte instinctiv că e de prisos)* : Mă duc și eu după dumnealui...

LUNA *(fără nici o intenție)* : De ce ?

ALAGREC *(care a și luat-o în direcția lui Rembrand)* : Ca să aibă cu cine să se certe... *(Ezită o clipă în fața lui Zeiss.)* Domnu' Zeiss, dacă sînteți bun dați-mi și mie o țigară făcută.

ZEISS : Cu plăcere, căpitane Dick. *(Îi dă două țigări și Alagrec pleacă.)*

LUNA *(după o pauză mică)* : V-am tulburat liniștea...

ZEISS *(alt ton)* : O să-ți spun ceva, foarte serios, domnișoară.

LUNA : Ai un ton pe care nu ți l-am auzit pînă acum...

ZEISS : Probabil, fiindcă nu l-am întrebuințat. *(Cu un surîs.)* E tonul meu de rezervă.

LUNA : Și e cazul să scoți toate rezervele în linia ta de bătaie ?

ZEISS : Ca să te apăr, da...

LUNA *(după pauza care s-a făcut)* : Ca să mă aperi, împotriva cui ?

ZEISS : A dumitale...

LUNA : Iartă-mă ! Dar nu înțeleg bine !...

ZEISS : Să mă explic atunci !... După cîte înțeleg și după cum ai dovedit-o la prima ocazie, viața dumitale e condiționată de teatru...

LUNA *(urmărindu-l cu atenție)* : Da !...

ZEISS : La rîndul lui, teatrul e condiționat — în felul dumitale de a privi lucrurile — de moștenire, adică de posibilitatea de a-ți realiza visul, în condițiile pe care ți le-ai stabilit, cu putere de lege...

LUNA : Da...

ZEISS : Iar această moștenire este condiționată, la rîndul ei, de căsătoria dumitale...

LUNA : Da...

ZEISS : Așadar, după decepția încercată cu domnul Franga, o nouă experiență în același gen cred că este neindicată. Cel puțin pentru un lung moment. E-adevărat ?

LUNA : Da...

ZEISS : Și-atunci, eu am, cred, obligația morală de a-ți înlesni să trăiești viața pe care — întîmplător și fără nici un merit — ți-am dat-o...

LUNA *(din ce în ce mai nedumerită)* : Nu înțeleg unde vrei să ajungi.

ZEISS : Un moment, că mai am numai cîțiva pași pînă la țintă. *(Un timp.)* Uite că m-ai și încurcat. *(Se gîndește o secundă, încrețind fruntea.)* În concluzie, dumitale îți trebuie un bărbat care să te lase să faci teatru și datorită căruia să poți intra în posesia moștenirii cu pricina...

www.cimec.ro

LUNA: Da, dar un bărbat pe care trebuie să-l și iubesc! Altminteri...

ZEISS: Eu cred că, deocamdată, ai nevoie numai de un soț care, prin prezența lui în viața dumitale, să-ți înlesnească trecerea visului, din gînduri, pe pămînt...

LUNA: Cum adică?

ZEISS: Foarte simplu!... Te măriți cu un om care n-are altă pretenție de la dumneata decît să-ți pună la dispoziție moștenirea și implicit — teatrul. Faci, cu alte cuvinte, un contract cu dată certă!... Te măriți — moștenești... Avînd asigurată condiția materială, pe care o dorești, te apuci de teatru. Pe urmă, contractul expiră și divorțul se pronunță... urmînd ca, între timp sau după aceea, să-ți găsești omul iubit, care să merite fericirea de a-ți fi soț în condiții normale.

LUNA: Dumneata glumești. Unde se poate găsi un asemenea om?...

ZEISS: În fața dumitale...

LUNA *(uluită)*: Dumneata?

ZEISS: Recunosc. N-am destul „fason extern" ca să merit această cinste. Dar, în lipsă de altceva...

LUNA *(încurcată)*: Sînt complet zăpăcită, crede-mă... Și nu știu, nu găsesc cuvinte cu care să-ți mulțumesc, pentru gestul dumitale atît de... Nu, nu! Cred că e imposibil! Cum m-aș putea plăti vreodată?

ZEISS: Lăsîndu-mă să trec, pînă la expirarea contractului, drept soțul dumitale!... Se poate o răsplată mai mare? Mai nevisată pentru un om ca mine? Îți dai seama ce reclamă îmi faci?

LUNA: Nu, nu se poate! Nu e cu putință... Sacrificiul dumitale e prea mare... e prea frumos...

ZEISS: De ce? Nu e logic să-l ajut să trăiască pe cel căruia i-am dat viață?

LUNA: Bine, dar dumneata...

ZEISS: Eu, dincolo de oameni, fotografiez viața, domnișoară Roiu! *(Demn și fără comicărie.)* Și sînt și titrat...

LUNA: Ești un om adorabil... Crede-mă, trebuie să mă gîndesc... Mi se întîmplă de cîteva zile lucruri atît de neprevăzute, atît de stranii încît am impresia că am ieșit complet din realitate. Nu știu sigur dacă visez sau trăiesc aievea...

ZEISS: Atunci, nu-mi rămîne decît să aștept răspunsul dumitale pînă în clipa cînd mi-l vei da...

LUNA: Mîine... Mîine de dimineață. În orice caz, îți mulțumesc... Îți mulțumesc din suflet și orice s-ar întîmpla, de-aci încolo, să știi că te-am luat în inima mea...

(Alagrec apare cu Rembrand. Acesta e bosumflat, rău dispus. Alagrec, în urma lui, cîntă valsul leit-motiv la muzicuță.)

REMBRAND *(care o găsește pe Luna, mînă în mînă cu Zeiss)*: Vă deranjez?

ZEISS: Da! Cu întrebarea. *(Către Alagrec, rămas în urmă.)* Iară cînți fals, cinefilule! Ți-am mai spus de o mie de ori că nu e așa...

(Scoate muzicuța și începe să cînte, depărtîndu-se și dispărînd cu Alagrec în culise.)

REMBRAND *(se așază și aprinde pipa)*: Am impresia că a vrut să ne lase singuri, într-adins.

LUNA *(se așază și aprinde o țigară. E îngîndurată)*: Eu sînt sigură...

REMBRAND *(după o pauză)*: E o luna!!

LUNA *(fumînd)*: Văd... *(Altă pauză.)* Ce om ciudat!

REMBRAND: Cine?

LUNA: Prietenul dumitale!

REMBRAND *(moale)*: Da! E un original...

LUNA: Asta e tot ceea ce crezi despre el?

REMBRAND: Uneori, are și geniu. *(L-a luat gura pe dinainte și i se pare c-a spus prea mult.)* Un fel de „geniu". „Pustiu", firește...

LUNA: Nu știu dacă are un fel de geniu, dar inimă sînt convinsă că are...

REMBRAND: Cine n-are?

LUNA: Ca a lui, n-are oricine...

REMBRAND: E! Ce „ați" aranjat?

LUNA: În ce privință?

REMBRAND: În privința plecării dumitale...

LUNA: N-am discutat despre asta...

REMBRAND: Aha! Ați schimbat subiectul...

(În timpul scenei acesteia se aude de pe faleză valsul „leit-motiv" cîntat la muzicuțe pe două „voci" — de Zeiss și Alagrec — cu „pointe" muzicale pe parcurs, din care se înțelege că Zeiss îl corectează pe Alagrec, care greșește mereu.)

LUNA: Da!... Am vorbit de Franga... Despre fostul meu logodnic...

REMBRAND: Și, probabil că Zeiss l-a acuzat... Că l-a scos, pînă la urmă, autor moral al depresiunii dumitale...

LUNA *(urmărindu-l din ochi)*: Și n-a avut dreptate?

(Îl privește fix, aproape alarmată. De răspunsul lui, atîrnă tot ceea ce o leagă, mai bine zis, o atrage spre Rembrand. Și, poate, răspunsul pe care trebuie să i-l dea „mîine" lui Zeiss.)

www.cimec.ro

REMBRAND *(departe de „amorsa" pe care i-o întinde Luna și mereu onest și pe linia lui de judecată burgheză):* Cum o să aibă dreptate? N-are nici o dreptate, cum n-ai avut nici dumneata. Franga a avut dreptate!...

LUNA *(parcă i-a pus cineva doliu la poarta ochilor. Întreabă numai fiindcă întrebarea e firească. Răspunsul n-o mai interesează):* De ce?

REMBRAND: Fiindcă eu văd lucrurile ca și el. *(Luna îl ascultă atentă.)* Scena proiectează o femeie, în toți ochii. O valorifică chiar. Și, mai ales cînd e frumoasă ca dumneata, atrage și deschide apetituri. Admiratorii — amatorii de vanități — deschid ochii și, mai ales, pungile...

LUNA: Inutil să mai continui... Toate astea mi le-a spus Franga. *(Îl privește, limpezită asupra lui.)* Vai, cum semănați... *(Alt timp.)* El însă nu era un artist ca dumneata...

REMBRAND: Eu ți-am vorbit ca un om... Ca un om care nu-ți vrea decît binele și care n-a rămas indiferent la farmecul dumitale...

LUNA *(trece peste compliment):* Va să zică, dumneata nu te-ai putea căsători niciodată cu o actriță...

REMBRAND: Nu știu! Nu mi-am pus niciodată întrebarea... Sînt sigur însă că dacă aș face-o n-aș fi fericit și, pînă la urmă, aș regreta ceea ce am făcut...

LUNA: Atunci, trebuie să-l compătimești din toată inima pe prietenul dumitale...

REMBRAND: Care prieten?

LUNA: Pe Zeiss!... *(Pe nedumerirea lui Rembrand.)* Vrea să se însoare cu o actriță. Cu o viitoare actriță, adică.

REMBRAND *(același joc):* Poftim?

LUNA: Mi-a cerut mîna adineauri...

REMBRAND: Zeiss? *(E uluit.)*

LUNA: Și, ceea ce e mai grav pentru el, am acceptat!...

REMBRAND *(la asta nu se aștepta):* Felicitările mele...

LUNA: Îmi sînt cu atît mai prețioase cu cît sînt primele pe care le primesc...

REMBRAND: Trebuie să recunosc că a fost foarte abil...

LUNA: De ce?

REMBRAND: E așa de clar! Ne-nsurăm... moștenim... facem teatru!...

LUNA: Și, dincolo de toate, mai e ceva pe care ai uitat să-l spui *(privindu-l în ochi).* Ne iubim...

REMBRAND: À la bonheur!... Sper că o să fiu cavaler de onoare la nuntă...

LUNA: Ești cel dintîi la care m-am gîndit.

REMBRAND *(cu un compliment ironic și adînc):* Prea onorată domnișoară... Și cu aceste zise, îmi dați voie să vă urez „noapte bună". *(Un gest spre faleza de unde se aude cîntecul celor două muzicuțe.)* Vă așteaptă cîntecul sirenelor... *(Dispare în cort.)*

ZEISS *(apare, în duet cu Alagrec):* Dar unde e „flamandul"?

LUNA: A intrat în cort...

ZEISS: Singur? Iară fură tutun de pipă din rația de mîine. Fugi după el!... *(Alagrec intră urgent în cort.)*

LUNA *(după o ezitare rapidă):* Știi că m-am gîndit la ceea ce mi-ai spus adineauri... Nu mai e nevoie să aștepți pînă mîine ca să-ți dau răspunsul....

ZEISS: Te-ai consultat cu Rembrand?

LUNA: Nu, numai cu mine însămi.

ZEISS: Și?

LUNA: Primesc!... Primesc cu recunoștință. *(Îi întinde mîna. Zeiss ezită dacă să i-o sărute ori nu. Pînă la urmă, i-o scutură bărbătește.)* Au!... *(Își scutură mîna, apoi i-o întinde iarăși.)* Poți să mi-o săruți. *(Ceea ce Zeiss face, în timp ce Rembrand iese din cort, urmat de Alagrec.)*

REMBRAND: Oh! Porumbeii, porumbeii... Cred că e cazul să bem un pahar de vin, în cinstea fericitului eveniment.

ZEISS: Alagrec! Lichid în pahare!

ALAGREC *(trecînd spre pahare):* Ce eveniment?

ZEISS: Lasă că afli tu, după ce treci oceanul... *(Alagrec pune vin în pahare. În timpul acesta urmează replicile de mai jos. Rembrand se duce în fața portretului Lunei, pe care îl contemplă o clipă. Apoi, ia o pensulă și vrea să-l șteargă.)*

LUNA: Ce faci?

REMBRAND: Vreau să-l șterg!... Să-mi anulez opera nereușită. Tot ai spus că nu semeni la gură.

LUNA: Nu-l strica. E păcat!

REMBRAND: E! Ce-o fi să fie! Un portret mai puțin în viața mea.

(Luna nu mai insistă.)

ZEISS *(îl oprește la timp):* Stai! Stai, domnule, nițel... *(Privește portretul.)* Acum e gura ei... cînd l-ai modificat?

REMBRAND: Eu? Nici nu l-am atins...

LUNA: Ba da... E modificat la gură...

ZEISS: Precis. Acuma, gura ei are căldura vieții... E o gură vie și parcă sărutată recent... O sărutare care i-a pus zîmbetul și lumina și culoarea, acolo unde trebuie și de unde lipseau.

REMBRAND: Într-adevăr! Ce-o fi asta?

(Alagrec discret, jenat, fără să-și dea seama, începe să se șteargă încet, cu mîneca hainei, la gură.)

www.cimec.ro

HUSSEIN *(intră)*: À la boner. Digranda, la voi nu culcat estem, bre?...
TOŢI: Eeee! Hussein.....?
HUSSEIN: Hussein nu putem dormim. bre. Daca Hussein culcat la pat, amesim la dumnealui. Daca la picioare sculam, somn estem la dumnealui!... Şi atunci venit drujda bem... *(Lui Alagrec.)* Drujda, bre, pentru noroc la domnişor formos...

— CORTINA —

ACTUL AL DOILEA

TABLOUL 4

Acţiunea se petrece după un an, în Bucureşti, la începutul lui septembrie, în vila unde locuieşte „menajul" Luna şi Zeiss. Decorul reprezintă camera lui Zeiss, la etaj. E o încăpere mare, îngrijită şi mansardată. O masă de lucru, rafturi cu cărţi multe... Tablouri de „Rembrand" şi de alţii (nu lipseşte portretul Lunei, făcut la Mangalia). Un divan mic. pentru odihna de după-masă. O uşă în dreapta care comunică cu interiorul vilei. o alta — in stînga. care dă în odaia de culcare a lui Zeiss. În fund. ferestrele mansardate ale încăperii, deasupra oraşului, ale cărui reclame luminoase, situate la înălţimea respectivă, se văd în noapte. Căci. este după miezul nopţii. La ridicarea cortinei, Zeiss, îmbrăcat cu haină groasă şi scurtă de casă, scrie la masa de lucru... Scrumierele sînt înţesate de mucuri de ţigări şi, în încăpere, plutesc nori de fum. O ţigară aprinsă — în curs de consumare — se află pe o scrumieră, lîngă el. În gură ţine un termometru... După cîteva clipe de la ridicarea cortinei, Zeiss se opreşte din scris, se uită la ceasul de la mînă, apoi scoate termometrul din gură şi îl consultă.

ZEISS: Iar 37 şi 8. *(Către termometru. punîndu-l alături de călimară.)* Mai schimbă, drăguţă, subiectul. De trei luni numai atîta ştii să arăţi la ora asta!... 37 şi 8... Eşti complet lipsit de fantezie. *(Se aude o bătaie în uşă. Imediat şi rapid, Zeiss ascunde manuscrisul sub o copertă oarecare, şi luînd o carte de alături — dinainte pregătită pentru asemenea surprize — se preface că citeşte, cufundat în text.)* Intră!
ALAGREC *(intră. Poartă basc şi e îmbrăcat într-un trenchcoat. E plouat, atît la propriu cît şi la figurat)*: Buna seara, maestre!
ZEISS: Ai sosit, domnule decan? *(Alagrec se aşază).* S-a şi terminat spectacolul?
ALAGREC: De un ceas şi jumătate...
ZEISS *(privindu-şi ceasul)*: Adevărat. E unu trecute... Şi, mă rog, unde, „aţi bîntuit" astă-seară, după spectacol? *(Surîde.)*
ALAGREC *(cu parapon)*: Astă-seară „au" schimbat localul. S-au dus la Athenée Palace. *(Zeiss nu întreabă cu cine s-a dus Luna.)* Nu te interesează cu cine s-a dus?
ZEISS: Nu! Asta o interesează numai pe ea cu cine se duce.
ALAGREC: Da! Că Luna are sateliţii săi personali.
ZEISS *(ridicînd amuzat ochii din carte şi privindu-l)*: Aşa e între aştri, dragul meu!
ALAGREC: Şi, astă-seară a apărut o planetă nouă... Unul care zice că e petrolist... *(Cu parapon.)* Dar, primejdia e tot unde „ştim noi". *(Îşi aprinde o ţigară.)* Pot să-mi scot trenchul?
ZEISS *(fumînd)*: Plouă? *(Tuşeşte.)*
ALAGREC: Ai luat picăturile, maestre?
ZEISS: Da!
ALAGREC: Plouă!
ZEISS: A venit toamna!... Încep să se faneze ultimii trandafiri în grădini şi să moară primii ofticoşi...
ALAGREC: Nu mă interesează. Trandafiri nu consum şi ofticǎ, lipseşte...
ZEISS: Azi ai fost la „Academie"? La cursuri?
ALAGREC: Da!
ZEISS: Şi ce-aţi lucrat?
ALAGREC: O natură moartă! Ne-a adus o ţigancă beată moartă.
ZEISS *(aşa în treacăt)*: Şi pe la teatru, ce mai era?
ALAGREC: Succes. Succes mare... Din ce în ce mai mare... *(Un fum şi un timp.)* Şi-a văzut visul cu ochii!... *(Cu necaz, neabil camuflat.)* E vedetă!
ZEISS: Toţi sînteţi „vedete", de ce te plîngi? Într-un an de zile, de cînd m-am însurat cu Luna, toţi trei aţi făcut carieră... Luna a debutat în teatru cu mare succes, Rembrand, după expoziţia de astă-iarnă, se vinde ca pîinea caldă, iar tu, ce să mai vorbim? Ai uimit Belle-Artele, maestre, cu „promisiunile" pe care le „făgăduieşti".
ALAGREC: Lasă, nu mă mai lua dumneata în „aqua forte", că „nu ţine".
ZEISS *(pe ton de glumă, ca şi pînă acum)*: Singurul dintre voi care a ratat

www.cimec.ro

în parcurs — sînt eu. Din cauza noii mele situaţii sociale a trebuit să abandonez ultima mea profesiune şi cea mai agreabilă. O mare actriţă — în devenire — ca Luna nu poate fi soţia unui fotograf ambulant.

ALAGREC: Dacă nu-i convenea, trebuia să nu se mărite cu dumneata.

ZEISS: Mi-a convenit mie... Şi — pe urmă — ea nu m-a împiedicat niciodată să-mi exercit profesia mai departe. M-am împiedicat eu...

ALAGREC *(punctul lui de vedere)*: Mă rog... Dumneata însă nu trebuia să te însori.

ZEISS: De ce, iubite maestre?

ALAGREC: Aşa!

ZEISS: „Aşa" e un răspuns ori foarte complicat şi mă depăşeşte, ori unul prea incomplet şi mă pune pe gînduri... Precizaţi, vă rog.

ALAGREC *(convins)*: Greierii nu trebuie să se însoare niciodată...

ZEISS: Daa? Şi de cînd insecta respectivă e musai să fie celibatară? Şi „de ce"?

ALAGREC: Fiindcă greierii trebuie să cînte, nu să iubească...

ZEISS: Şi nu vedeţi posibilitatea nici unei legături între cîntec şi dragoste, venerate maestre?

ALAGREC: La greieri, nu!

ZEISS: Şi ce vă face să mă comparaţi — atît de convins — cu această talentată şi simbolică gînganie?

ALAGREC *(privindu-l cu dragoste şi cu curajul pe care acesta i-l insuflă dincolo de toate celelalte consideraţii)*: Cînteoul inutil!...

ZEISS *(pe buzele căruia surîsul de pînă acuma se stinge, păleşte cît durează replica)*: Da!... Asta ar putea fi eventual o explicaţie!... *(Schimbă tonul.)* Rembrand ce mai face?

ALAGREC: Nu mă interesează.

ZEISS: Dar ce ai tu cu el?

ALAGREC *(copilăros, stînd pe sac ca să nu-i scape mîţa)*: De ce se bagă?

ZEISS *(serafic)*: Unde?

ALAGREC: Pe fir!...

ZEISS: Probabil ca să încurce iţele. *(Un timp.)*

ALAGREC: Vine'ncoace cu toată gaşca după ea. Astă-seară, măcar, putea „să se simtă" şi să vină singură.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: Nu ştii?

ZEISS: Nu...

ALAGREC: În cîte sîntem astăzi?

ZEISS *(privind spre calendar)*: În 19 septembrie, precum pretinde dînsul. *(Gest spre calendar.)*

ALAGREC: Şi anul trecut, la 19 septembrie ce s-a întîmplat?

ZEISS *(care ştie precis despre ce este vorba)*: La 19 septembrie? *(Se preface că se gîndeşte.)*

ALAGREC *(fericit că ştie numai el, începe să cînte)*:
„De ziua nunţii tale-ţi scriu
Acum... cîteva rînduri."

ZEISS: Adevărat! Astăzi se împlineşte un an de la căsătoria mea...

ALAGREC: Drept care te rog să-mi dai voie să-ţi ofer o mică atenţie din partea mea... *(Îi dă o punguliţă de ţiplă.)*

ZEISS: Îţi mulţumesc, Alagrec! *(Dă replica cu oarecare şi destul de sinceră emoţie.)* Eşti singurul care ţi-ai amintit această dată. *(Desface punguliţa şi scoate o cravată.)*

ALAGREC *(fălos)*: „Setapura". Mătase veritabilă. Chiar de la dumneata o am cadou. Mi-ai dat-o de Anul Nou. *(Îşi dă seama de gafă şi rămîne confuz, incapabil de replică.)*

ZEISS *(cu reală emoţie, faţă de adorabila lui încurcătură)*: Vino să te sărut... *(Îl sărută. După care îşi desface cravata de la gît şi şi-o pune pe cea dată de Alagrec.)* Fă-mi-o tu! *(Alagrec începe să-i „facă" cravata. În timpul acestei operaţii — mai precis către sfîrşitul ei — începe să tuşească.)*

ALAGREC *(cu o umbră de panică în ochi şi în glas)*: Iară tuşeşti, maestre!...

ZEISS: Fiindcă mi-ai umblat tu la gît...

ALAGREC *(observînd maldărele de mucuri)*: Şi în loc să te laşi de fumat — cum a spus doctorul — văd că... *(Gest spre ţigările fumate.)*

ZEISS: Sînt şi mucurile rămase de ieri.

ALAGREC: Doctorul a spus să nu mai fumezi deloc.

ZEISS: Şi cînd îmi spunea asta, era cu ţigara în gură...

ALAGREC: Astăzi ce febră ai avut, maestre?

ZEISS: Nicio linie...

ALAGREC *(ia termometrul şi-l consultă)*. Nici o linie peste 37 şi 8! Mereu la fel.

ZEISS: Nu e termometrul bun.

ALAGREC: Maestre! Ar trebui să schimbi aerul, cum a spus doctorul...

ZEISS: O să-l schimb, cît de curînd, dragul meu...

ALAGREC: Şi unde vrei să te duci, la „aer"?

ZEISS: Nu ştiu! În spaţiu, probabil...

ALAGREC *(amărît, onest, sincer)*: Dă-mă dracului, să mă ia!... Spune mai bine că vrei să te sinucizi şi gata...

ZEISS *(tuşind)*: Un moment... Să termin de tuşit şi-ţi răspund, pe urmă. *(Tuşeşte groaznic. Alagrec îl bate în*

timpul accesului de tuse — copilărește. pe spate. Zeiss a terminat chinta de tuse. De jos, de la parter, se aud zgomote, voci și pași.)

ALAGREC *(ciulește urechea)*: Au sosit!... *(Cu poantă.)* „Ie" ei!...

ZEISS *(același joc ca și Alagrec)*: Da... „Ie"... ei!... *(Ascultă amîndoi atenți. Zgomotele cresc. Imediat, începe să cînte un patefon o melodie de dans.)* Urmează dans!...

ALAGREC: Și „beție generală"! Eu, m-am „ușchit"... Mă duc jos la postul de comandă... *(Iese repede.)*

(După ieșirea lui Alagrec, Zeiss își schimbă complet „fizionomia". Își aprinde o nouă țigară și se așază la masa de lucru, cu urechea ațintită la toate zgomotele care vin de jos. Muzica de jos se aude foarte clar. Pocnesc, eventual, cîteva dopuri ale sticlelor de șampanie. Se aud rîsete de femei și de bărbați.)

LUNA *(intră)*: Bună seara, mon seigneur et maître! Mi-a spus Alagrec că încă nu dormi și atunci mi-am permis să-ți forțez ușa „turnului de fildeș"! *(E frumoasă, elegantă, sclipitoare și inconștientă, departe de drama pe care o animă în jurul ei. Nu trebuie situată totuși, nici prin ton, nici prin gesturi, în antipatia spectatorilor. Ea știe numai ce știe, și noi știm tot ce știm.)*

ZEISS: Sînt măgulit, doamna și stăpîna mea! *(Schițează o reverență.)*

LUNA: Nu mai fi tu chiar atît de măgulit, că imediat o să mă blestemi! Deci, îmbracă-te urgent să cobori cu mine... Avem musafiri.

ZEISS: Și îți mai trebuie încă unul, în plus?

LUNA: Neapărat! O femeie măritată trebuie să aibă totdeauna girul soțului, mai ales cînd o ia razna. Ca să nu creadă ceilalți că soțul are ceva împotrivă și ca să nu apară ridicol în ochii lor... El, în primul rînd.

ZEISS: Foarte bine judecat!

LUNA: Nu e așa? Ei n-au de unde să știe și nici nu vreau să știe că soțul meu — admirabilul meu soț — nu e decît cel mai drag și mai generos și mai sacrificat prieten! E voie? *(Un gest să-l sărute. Îl sărută pe frunte.)*

ZEISS: Cum trebuie să mă îmbrac?

LUNA: Ceilalți sînt în smoking... *(O pauză mică.)* Să nu te superi că îți dau de lucru. Astă-seară însă e o zi mare pentru mine... Sper și pentru tine, deopotrivă. De aceea am ținut s-o sărbătoresc cu tine și cu prietenii mei, aici, acasă, la „noi"..

ZEISS: Va să zică ești în cunoștință dc cauză? *(Crede că Luna face aluzie la aniversarea lor. Are o strălucire caldă și mulțumită în ochi.)*

LUNA: Da! Astă-seară, înainte de începerea spectacolului, a venit directorul teatrului la mine, în cabină, și m-a felicitat...

ZEISS: Dar el de unde știa?

LUNA: Cum de unde știa? Pînă în acest moment nu știm decît noi trei: El, eu și autorul.

ZEISS *(a înțeles că a fost vorba de o confuzie)*: Autorul? Cine adică?

LUNA: Un autor a scris o piesă de teatru, special pentru mine. Directorul a citit-o și este mai mult decît încîntat... E sigur că va avea un succes enorm, care să mă consacre definitiv... Am manuscrisul piesei la mine și deabia aștept să-l citesc. *(Încîntată.)* Sînt atît de curioasă să citesc piesa. În orice caz, titlul îmi place, „Geamandura"...

REMBRAND *(intră. E foarte enervat și contrariat)*: Ce faci, dragă, ți-ai lăsat musafirii singuri?... Noroc, Zeiss!

ZEISS: Eu în două minute sînt gata... *(Trece dincolo.)*

LUNA: Stai tu cu el, pînă se îmbracă... Mi-e frică să-l las singur... E în stare să adoarmă în dulap cu smokingul în brațe... Pa! *(Dispare.)*

REMBRAND *(își aprinde o țigară. Face cîțiva pași prin încăpere, foarte enervat. Apoi se decide și deschide ușa de la dormitorul lui Zeiss)*: Eu sînt...

ZEISS *(dinăuntru)*: Imediat, sînt gata! Du-te jos și tu că vin. Jur! Din moment ce mi-am pus pantalonii, restul nu mai interesează... A, pardon! Uitam gulerul! Îmi faci tu cravata?

REMBRAND: Da!... *(Se așază. Ușa rămîne deschisă între ei și toată scena se va petrece, fie pe replicile schimbîndu-se prin ușă, fie dîndu-le Zeiss, de cîte ori intră și iese din scenă.)* Îmi pare bine că sîntem o clipă singuri... Am să-ți spun unele lucruri, care te privesc personal... Foarte grave!... *(A tras un fum amplu.)*

ZEISS *(din cameră)*: Acuma să mă vezi, la pantofii de lac!! *(O pauză, după care Zeiss intră.)* Ce zici c-ai să-mi spui? *(E cu pantaloni de smoking, cu pantofi de lac și cu haina de casă, pe care i-o știm.)*

REMBRAND: În legătură cu nevastă-ta...

ZEISS *(glumind fără ca Rembrand să-și dea seama cît e de serios)*: N-am nici o legătură cu nevastă-mea.

REMBRAND: Te previn că eu am de gînd să-ți vorbesc „serios".

ZEISS: Atunci, dă-mi voie să-mi pun cămașa scrobită. *(Trece în dormitor.*

www.cimec.ro

vine cu cămaşa scrobită pusă şi cu gulerul prins de butonul din spate. În mînă ţine cravata de smoking...) Mi-o faci ?...

REMBRAND: Vino încoace, la lumină... *(Zeiss ducîndu-se „la lumină", unde-l trage Rembrand.)* Am impresia că nu te interesează ce vreau să-ţi spun. *(Începe să-i facă cravata.)*

ZEISS: Din contra. Abia aştept să începi... *(I-a terminat de făcut cravata.)* Un moment, numai să-mi pun şi ultima parte a armurii... *(Intră o clipă în dormitor şi revine îmbrăcîndu-şi vestonul de la smoking.)* Sînt gata! *(Nu se ştie dacă e „gata" să asculte sau „gata", că s-a îmbrăcat.)*

REMBRAND: Ia loc! *(Zeiss se aşază.)* Uite, dragul meu, ce vreau să-ţi spun. *(Se plimbă, căutîndu-şi cuvintele.)* De la începutul căsniciei tale...

ZEISS *(i-o taie)*: Nevastă-mea nu mă înşală!... Pot să jur pe orice, chiar cu riscul de a părea ridicol.

REMBRAND: Nici nu am avut de gînd să spun una ca asta... Sînt însă lucruri care, chiar dacă nu se petrec într-un anume moment — se pot totuşi întîmpla în altele, dacă nu „se" intervine la timp.

ZEISS: Te asigur că, pe mine, nevastă-mea nu mă va înşela niciodată. Este o imposibilitate de fapt. Şi ca să te scutesc de sarcina delicată pe care presimt că ţi-ai luat-o, află că am o încredere oarbă în ea. Totală!

REMBRAND: Foarte frumos din partea ta...

ZEISS: Luna nu iubeşte decît teatrul şi pe omul pe care şi l-a ales.

REMBRAND: A! Dacă te mulţumeşti cu teoria asta, comodă şi generală, mă rog! Nu uita că Luna e tînără, frumoasă şi singură în vîrtejul pe care noua ei carieră şi gloria îl desfăşoară în această mare răspîntie a vîrstei şi vieţii ei. Tu nu o însoţeşti niciodată, nicăieri! În viaţa ei, în casa ei, poate chiar în gîndurile ei, tu eşti mai mult o presupunere, decît o realitate...

ZEISS: Asta presupui tu!

REMBRAND: Lipsa ta de lîngă nevastă-ta în circulaţia cotidiană a vieţii, abţinerea ta ciudată de la orice atitudine sau intervenţie dau loc la unele posibilităţi de interpretare, care nu sînt nici în avantajul tău, nici în interesul ei...

ZEISS: De ce nu i-ai spus toate astea ei?

REMBRAND: Fiindcă nu e nevastă-mea!

ZEISS: Tocmai! Sînt unele lucruri pe care un „prieten" le poate spune unei femei mai uşor decît soţul. Şi-apoi *(se ridică)* iubite plastic şi prieten, nu scăpa din vedere că tinereţea fetei acesteia se cere trăită din plin, pînă la ivirea inevitabilă a marelui moment al dragostei.

REMBRAND: Bine, dar acest „mare" moment, îmi place să cred că s-a ivit în viaţa ei!

ZEISS: Cînd?

REMBRAND: În clipa cînd s-a îndrăgostit de tine!

ZEISS: Faci o confuzie, dragul meu! Eu am fost şi sînt încă „primul" moment din viaţa ei. Nu „marele"... Acesta va urma, desigur, la timpul lui. *(L-a luat gura pe dinainte.)*

REMBRAND *(privindu-l nedumerit)*: Tu ai băut ceva, astă-seară?

ZEISS: Da! Infuzie de poligala! La ceas, cîte o linguriţă... *(Tuşeşte.)*

ALAGREC *(intră)*: M-a trimis domnişoara, să vă spun că vă roagă să veniţi imediat jos...

ZEISS: Cum mă găsiţi, maestre, „ca smoking"? N-aveţi impresia că am descins direct dintre manechinele unei vitrine de confecţii?

ALAGREC *(lui Rembrand)*: Ştii că i-am pus sare în şampanie, lui Franga... Şi a băut-o, toată, ca un tîmpit!

ZEISS: Fii atent, exploratorule! De la sare pînă la stricnină nu e decît un pas...

(Rembrand se aşază pe un fotoliu.)

ALAGREC: Eà! Parcă cianura de potasiu e de vise rele?

ZEISS: Tu nu cobori?

REMBRAND: Vin imediat... Mă doare puţin capul...

ZEISS: Să-ţi trimit un piramidon de jos... Trebuie să aibă Luna! Că ea e cu „calmantele"... *(Iese.)*

REMBRAND *(lui Alagrec, care vrea să iasă după Zeiss)*: Alagrec!... Un moment, te rog. Zici că idiotul ăla a băut şampania cu sare?

ALAGREC: Trei pahare! Parcă el mai ştie ce bea! E „ars" complet! *(Cu intenţia de a-i face rîcă lui Rembrand.)* L-a otrăvit toată seara, petrolistul!... A vorbit numai de bani şi de cît îi produc sondele... L-a zăpăcit, în cisterne...

REMBRAND: În lipsa mea, „s-a" mai dansat?

ALAGREC: Da! A dansat domnişoara numai cu găzarul, că pe Franga l-a refuzat fiindcă nu se mai ţine pe picioare.

www.cimec.ro

LUNA *(intră cu o tăviță cu apă și o casetă)*: Ți-am adus un piramidon.
REMBRAND: Prea drăguță, mersi.
LUNA *(lui Alagrec)*: Du-te și spune-i Mariei să nu mai destupe nici o sticlă de șampanie. Și, whisky n-avem. *(Alagrec iese.)* Adevărat că te doare capul?
REMBRAND: M-a durut toată seara...
LUNA: Am observat că tot timpul ai fost indispus!
REMBRAND *(ia caseta și bea puțină apă)*: Și n-am avut de ce?
LUNA: O migrenă, desigur...
REMBRAND: Pentru care, îți rămîn profund recunoscător...
LUNA: Mie? Nu văd legătura!...
REMBRAND: Scoțîndu-mi capul din circulație m-ai împiedicat să mai judec cu el...
LUNA: Ții atît de mult „să judeci" ce se întîmplă acolo?
REMBRAND: N-am nici o calitate să judec pe nimeni și nimic.
LUNA: Și, dacă ai avea vreuna, pe cine ai judeca cel dintîi?
REMBRAND: Mai e nevoie să-ți precizez?
LUNA *(glumind, pe ton de împricinată)*: Și ce-am făcut, domnule judecător?
REMBRAND: E foarte comod să iei în glumă lucrurile serioase, atunci cînd îți convine...
LUNA *(privindu-l cu toată dragostea pe care o are pentru el și pe care o comprimă, pe cît poate)*: Acuma m-am convins că te doare capul de adevărat.
REMBRAND *(brusc, pe un ton destul de dur)*: De ce ții cu orice preț să te faci de rîs? Și pe tine și pe omul al cărui nume îl porți?
LUNA: Tu vorbești acuma în numele tău sau al lui bărbatu-meu?
REMBRAND: N-am nici un drept să vorbesc în numele meu...
LUNA: Și cu atît mai puțin să vorbești în numele lui.
REMBRAND: M-a autorizat.
LUNA *(surprinsă)*: Zeiss?
REMBRAND: Da...
LUNA: Cînd?
REMBRAND: Adineauri...
LUNA: Mi se pare foarte curios... Îl știam un om curajos, obișnuit să se exprime totdeauna cu mijloace proprii. Și ce te-a autorizat să-mi spui?
REMBRAND: Delicat și sensibil cum este, n-a precizat nimic... Dar este limpede că omul acesta suferă din cauza atitudinii tale! Și în casa voastră și în afară de ea. E prea mîndru însă ca să ți-o spună.
LUNA: Dar ce-am făcut? *(Inocentă.)*
REMBRAND *(întrebînd, cu un gest exasperat, tăriile cerești, rezumate momentan la plafon)*: Ce-a făcut? Mă mai și întreabă ce-a făcut? *(Se întoarce către ea.)* Ce caută Franga în casa voastră?
LUNA: Din moment ce se afla în compania noastră, cînd v-am invitat pe toți aici, n-aveam nici un motiv și nici nu puteam să nu-l invit și pe el...
REMBRAND: Cum poți să mai inviți pe festul tău logodnic, pe omul care, la prima ocazie pe care a avut-o la îndemînă ca să-ți dovedească dragostea lui, te-a aruncat peste bord și la propriu și la figurat? Va să zică, acuma, cînd domnișoara Roiu este „vedetă" la ordinea zilei nu-i mai „repugnă" actrițele? Și coșul de flori, de la bivolul ăla cu burta plină de petrol rafinat, pentru ce l-ai primit? Și de ce l-ai adus aici?
LUNA: Sper că soțul meu nu te-a autorizat să-mi spui nici un fel de necuviință...
REMBRAND: Necuviințele îmi aparțin și îmi iau întreaga lor răspundere.
LUNA *(blînd)*: Inutil... N-am să-ți reproșez nimic! Vreau să te rog numai, să... ieși afară...
REMBRAND: Și nu numai din această încăpere!... Și din această casă, chiar! Nu vreau să mă fac, nici complicele, nici paravanul nimănui!... *(Iese, trîntind ușa.)*
LUNA *(e enervată și nemulțumită. După o clipă de ezitare se decide, deschide ușa și strigă)*: Dan!... Dan!... Dan, nu fi copil!...
ZEISS *(apare în ușă)*: Dar ce e cu el? Era să mă dea peste cap, pe scară.
LUNA *(caută să se stăpînească. Aprinde o țigară)*: Ne-am certat!
ZEISS *(declamînd în glumă)*:

Supărările iubirii
Sînt ca ploile cu soare
Repezi, și cu cît mai repezi
Cu atît mai trecătoare...

LUNA: Nu începe și tu, te rog!...
ZEISS: Iartă-mă! Nu știam că e ceva grav...
LUNA: Nu, nu e grav! E numai... idiot.
ZEISS: Apropo de idioți, musafirii tăi vor să plece...
LUNA: Mă duc să-i dau afară! Cred că e cea mai bună soluție... Mai ales că nu mai am chef de nimeni și de nimic. De-abia aștept să mă apuc să-mi citesc piesa. *(Iese.)*

(Zeiss tușește. Apoi trece la masa de lucru, cu figura complet schimbată. Acuma este el, cel adevărat. Bolnav, trist, nesfîrșit de trist, în fața hotărîrii pe care știe că a luat-o. Caută și pune în evi-

www.cimec.ro

dență o scrisoare dinainte pregătită. Aprinde o țigară și fumează. Dintr-un dulăpior de perete scoate o sticlă cu coniac, își toarnă într-un păhărel și bea. De jos, salutînd intrarea Lunei, se aud ovații, urlete mai bine zis, și imediat reincepe impetuoasă muzica de dans. Zeiss ascultă o clipă imobil.)

ALAGREC *(intră)*: Misiunea mea s-a terminat, pentru astă-seară. Le-am pus sare în pahar, la toți. *(Se duce să-și ia trenchcoatul.)*

ZEISS *(reluîndu-și tonul și figura „pentru lume")*: Văd că sînteți foarte bine dispus, domnule decan!

ALAGREC: De, iubite maestre! Sîntem!... Fiindcă petrecerea *(gest spre „jos")* luînd sfîrșit, ne putem duce și noi astă-seară mai devreme acasă...

ZEISS *(ascultînd muzica de jos, care crește)*: Văd că petrecerea nu numai că nu s-a sfîrșit, dar de abia își ia avînt..

ALAGREC *(tare pe piață)*: E ultimul dans, de adio! Domnișoara le-a spus că are o piesă de citit în noaptea asta și i-a pus pe liber... Dar, mi-a plăcut cum le-a zis-o, de la obraz!... *(A terminat să se îmbrace.)* Atunci, maestre, noapte bună și pe mîine! *(Muzica încetează jos.)*

ZEISS: Înainte de plecare nu te distrezi cu un coniac, coane Columb?

ALAGREC: Exclus!

ZEISS: Fă-mi plăcerea. *(A luat sticla și alt pahar din dulăpior. Un pahar care nu seamănă deloc cu cel din care a băut el.)*

ALAGREC: Dă-mi în paharul dumitale, maestre, nu mai murdări altul...

ZEISS: Nu, drăguță, că mi-e frică să nu-mi afli secretele... *(Rîde și, din rîs, după ce oferă coniacul lui Alagrec, dă în tuse.)*

ALAGREC *(cu coniacul în mînă)*: Mie nu-mi place deloc tusea asta, maestre.

ZEISS: Nici mie... *(Își toarnă și lui.)* Și, pentru că e cam uscată, o s-o ud puțin... Noroc! *(Il privește lung, cu multă afecțiune.)*

ALAGREC: Noroc... *(Observă privirea pironită pe el.)* De ce te uiți așa la mine?

ZEISS: Tu cînd te uiți la cineva, cu ce scop o faci?

ALAGREC: Ca să-l văd bine.

ZEISS: Și eu tot așa... *(Beau amîndoi.)* Mai vrei unul?

ALAGREC: Nu, că pe urmă... Noapte bună, maestre...

ZEISS: Noapte bună, dragă Alagrec. Dragul meu prieten.

(Alagrec iese. Zeiss rămîne cu privirea în gol, dusă după băiatul care coboară scara. Are un moment de emoție pe care-l alungă cu un gest ușor.)

LUNA *(intră. Zeiss s-a reașezat la masa de lucru și face ordine în hîrtii)*: Te deranjez?

ZEISS: Niciodată Luna n-a deranjat poeții...

LUNA: Uff! Bine că am scăpat de ei!

ZEISS: Au plecat?

LUNA: Mai bine zis i-am dat afară. Nu știu de ce, niciodată oamenii ăștia și oamenii în general nu m-au dezgustat mai mult decît astă-seară... Și de ei și de mine.

ZEISS: Poate astă-seară ai fost tu mai sensibilă ca de obicei.

LUNA: Poate și asta!... *(Aprinde o țigară.)* Ce bine e aicea la tine! E o atmosferă așa, nu știu cum, reconfortantă! La tine în odaie, cu tine alături, mă simt totdeauna în siguranță, fără să fiu amenințată de ceva sau de cineva. E un fel de siguranță preventivă, ca să zic așa.

ZEISS: De ce n-ai venit mai des, atunci?

LUNA: Am crezut că fac mai bine să nu vin...

ZEISS: Pentru care din noi?

LUNA: Pentru amîndoi deopotrivă...

ZEISS *(în ochii căruia încolțește, timidă, o licărire de speranță)*: Te-ai gîndit vreodată la asta?

LUNA: Foarte des! Și, întotdeauna, m-am simțit jenant de mică față de frumusețea gestului tău... Față de lealitatea, aproape jignitoare, cu care ai înțeles să respecți contractul dintre noi.

ZEISS *(senin)*: Știi că, astă-seară, expiră...

LUNA: Ce?

ZEISS: Contractul de căsătorie. *(Glumind.)* Astă-seară se împlinește anul de cînd m-am însurat cu Luna. Nu cu cea de pe cer... Cu cea de pe pămînt.

LUNA: Adevărat?

ZEISS: Da! 19 septembrie!... *(Gest spre calendar.)*

LUNA: Ce repede a trecut!... Și cîte s-au întîmplat de atunci! Și tot, absolut tot, îți datorez numai ție... Fericirea mea, succesul meu... Aveai dreptate cînd spuneai că după ce mi-ai dat viața ești obligat să mă ajuți s-o și trăiesc. Te-ai ținut de cuvînt, Cristian! Vorbă cu vorbă!

ZEISS: Mi se pare așa de curios cînd îmi spui pe nume! Am impresia că nu sînt eu...

LUNA: Tu nu poți să fii niciodată altul! Și, nici să semeni cu altul. Faci parte din categoria oamenilor care se nasc pe lume fără duplicat...

ZEISS: Dar, ce e cu tine astă-seară? Îmi faci niște complimente!!

www.cimec.ro

LUNA: Sînt mai repede, mărturisiri. *(Privindu-l drept.)* Nici nu știi ce bine te cunosc, Cristian!

ZEISS: Cînd ai avut timp să mă „studiezi"?

LUNA: Între timp... Cu toate legile speciale ale căsniciei noastre, nu uita că am dus, totuși, o viață separată „în comun".

ZEISS: Toată viața mea am avut noroc de paradoxuri...

LUNA: Și obiceiul ăsta al tău de a lua lucrurile în glumă pentru mine e un lucru foarte serios... Te-am urmărit, te-am căutat sub glume, ți-am cercetat, ca să zic așa, toate rafturile intime, dincolo de ce ai pus în vitrinele făcute să atragă sau să depărteze ochii celor care trec pe lîngă ele.

ZEISS: Și?

LUNA: Eee... Și... multe! Multe la care m-am gîndit și mă gîndesc mereu...

ZEISS *(atent, foarte atent, deși nu vrea să se observe acest lucru)*: Și cu ce scop ai făcut și mai faci încă toate aceste eforturi care mă onorează?

LUNA: Cu nici unul precis. Ca să constat, probabil, o dată mai mult și cu mai mare părere de rău, că florile cele mai frumoase nu înfloresc mai niciodată pentru cine le merită.

ZEISS *(a înghețat. Totuși își menține tonul, cu multă dificultate)*: **Și eu care** mă așteptam să-mi faci o declarație de dragoste!

LUNA: E cea mai mare pe care aș fi putut să ți-o fac, Cristian!... Îmi pare atît de rău că nu te iubesc... Că **nu pot** fi — așa cum am vrut, cum am dorit, cum am încercat chiar în gîndurile mele — soția ta adevărată...

ZEISS: Bine, dar problema asta nu trebuia pusă niciodată... între noi...

LUNA: Ba eu mi-am pus-o. Și mereu!... Tu, nu?... *(Îl privește drept în ochi.)*

ZEISS *(fără nici o ezitare. Brusc, cum și-ar înfige un ac în inimă sau cum ar slobozi un glonte în tîmplă)*: Nu!... Eu, nu!...

LUNA: Niciodată, Cristian? Fii sincer cu tine însuți, cum sînt și eu cu mine!...

ZEISS: Niciodată, Liliana!... Eu am intrat în viața ta pe date atît de certe, încît nici o clipă nu mi-am îngăduit să visez dincolo de ele... Și-apoi, viața mea este în așa fel croită — nu știu, de mine sau de alții — că nu-și poate îngădui riscul unei fixări, nici în timp, nici într-un anume loc... Eu sînt făcut să circul în existență, ca sîngele într-un organism viu... Și în clipa cînd m-aș opri... aș îngheța în propriile mele vine... Înțelegi?

LUNA: Îmi pare bine că n-ai suferit, Cristian! Sînt fericită, crede-mă!... În judecata și, poate, în orgoliul meu de femeie îmi închipuisem contrariul... Acum mi s-a luat o piatră de pe inimă... O piatră grea...

ZEISS: Și eu care credeam că sînt o piatră scumpă...

LUNA: Nu s-a găsit nici una care să te egaleze, crede-mă!

ZEISS: Fetița mea dragă...

LUNA: Atît aș fi vrut să fiu „femeia ta" dragă... Să mă îndrăgostesc de tine, ca o nebună, să-ți aduc în viață și în suflet și în brațe — odată cu dragostea mea — tot ceea ce simt că viața nu ți-a dat niciodată...

ZEISS: Eu, mă mulțumesc, Liliana, numai cu ce mi-ai spus acuma!... E cea mai caldă răsplată pe care puteai să mi-o dai, dacă te-ai gîndit vreodată că mi-ai putea fi datoare cu o răsplată. Și acuma, chestiunea aceasta fiind lichidată, ia să stăm noi de vorbă un pic, avocățește. Contractul nostru fiind expirat, calitatea mea de soț încetează și...

LUNA *(îl întrerupe)*: Dă-l încolo de contract... Nu vezi cîtă importanță i-am acordat că nici n-am știut că expiră... Și nici nu m-am gîndit nici o clipă la asta.

ZEISS: În schimb, m-am gîndit eu... *(la scrisoarea.)* Uite, aici, ai o scrisoare din partea mea... *(Luna vrea s-o citească.)* Nu, că nu e pentru tine. E pentru avocatul la care te vei duce chiar mîine...

LUNA: Pentru ce?

ZEISS: Pentru ca să se ocupe de divorț... În această scrisoare se află motivele legale ale acestuia.

LUNA: Nici prin minte nu-mi trece să divorțez...

ZEISS: Dar poate că îmi trece mie...

LUNA: A, da! Ai dreptate! Mă rog! Dacă ții tu!... Uitasem că mai e vorba și de libertatea ta, pe care ți-o țin încătușată de atîta timp... Iartă-mă!

ZEISS: Păi vezi? Dacă-mi vine gust să mă însor? Vrei să intru în pușcărie pentru bigamie?

LUNA: În orice caz, chiar dacă ne divorțăm, sper că n-ai de gînd să pleci din casa „noastră"?...

ZEISS: Nici nu mă gîndesc. Pînă în clipa cînd prezența mea nu va deveni inoportună...

LUNA: Pentru cine?

ZEISS: Pentru ochii lumii... În orice caz însă, oriunde mă voi găsi, totdeauna voi fi alături de voi. Ca și cu voi...

LUNA: Cu care „noi"?

ZEISS: Cu „voi". Cu tine și cu cel care e sortit să-ți fie adevăratul tovarăș de viață. Cu cel pe care inima ta îl chea-

www.cimec.ro

mă şi mintea ta îl îndepărtează de atîta timp... Cu cel pe care-l iubeşti şi care te iubeşte... Fiindcă şi eu te cunosc pe tine, Liliana, tot atît de bine cum îl cunosc şi pe el... Şi ştiu că dacă pînă astăzi dragostea voastră nu s-a mărturisit, aşa cum e drept, cum e firesc şi cum trebuia să se întîmple, a fost numai din cauza mea şi a prieteniei voastre pentru mine... Tu nu i-ai spus lui că îl iubeşti fiindcă, în formă, erai soţia mea, şi nici măcar în formă nu vroiai să mă jigneşti, iar Rembrandt nu ţi-a spus că te iubeşte, fiindcă în fapt mă crede soţul tău... Acum, obstacolul a dispărut... Şi dacă nu te-am sfătuit să denunţi contractul dintre noi mai de mult, am făcut-o numai din motive strategice... Voiam să ştiu cu cine îmi mărit nevasta şi să mă conving dacă prietenul meu cel mai bun o merită.

LUNA: Şi te-ai convins?

ZEISS: Da! M-am convins.

LUNA: Cît eşti de bun, Cristian!... Mi-e şi ruşine, că nici nu ştiu măcar cum să-ţi mulţumesc... Şi nu ştiu de ce mă simt în clipa asta foarte tristă. Imens de tristă. Parcă a murit ceva în mine.

ZEISS *(ca să schimbe vorba)*: Tu îţi dai seama de mutra lui Rembrand cînd o afla adevărul?

LUNA *(de departe)*: Care adevăr?

ZEISS: Cel pe care îl ştim numai noi doi...

LUNA *(totuşi, un pic amuzată)*: Adevărat?... El nu ştie nimic. Şi nici n-o să creadă, să vezi!

ZEISS: E şi de necrezut, să recunoaştem!... Noroc însă că avem noi mijloacele noastre de convingere... *(Rîde.)*

LUNA *(rîde şi ea)*: Cristian... *(E jenată. Zeiss tuşeşte.)* Dacă vrei să mă divorţezi de tine, trebuie să-mi faci o promisiune solemnă...

ZEISS: Care?

LUNA: Să te laşi de fumat...

ZEISS: În trei luni de zile îţi jur că nu mai pun nici o ţigară în gură!

LUNA: De ce „în trei luni"?...

ZEISS: Atîta durează cel mai bun sistem să te laşi de tutun... Scazi, scazi ţigările treptat, cîte una pe zi, pînă ajungi la ultima... Or, eu fumez 90 de ţigări pe zi... Deci în trei luni, am ajuns la zero...

LUNA: Temperatura ţi-ai luat-o?

ZEISS: Da! Normală!...

LUNA: N-ai avut nici o linie? *(la termometrul.)* Ia pune-ţi termometrul puţin, să mă conving şi eu...

ZEISS: Normală, adică 37 şi 8 cît am de obicei seara...

LUNA: Mîine chem iarăşi doctorul, să ştii!

ZEISS: O să spună acelaşi lucru, pe care îl ştim... şi pe care îl repetă mereu... O stare postgripală...

LUNA: Să chemăm altul!...

ZEISS: De ce să schimbăm doctorii, cînd „postgripală" e aceeaşi?

LUNA: Aşa! Ca să-mi faci mie plăcere şi să dorm liniştită, noaptea. Phiuuu... Apropo de somn, am uitat de piesă... Mă duc s-o citesc. *(Sună telefonul de pe masă.)* La ora asta cine ar putea fi...?

ZEISS: Am şi eu, telefoanele mele nocturne...

LUNA: Da, da... Să ştii că aşa e!... Niciodată n-am stat la tine pînă la ora asta!... Şi, deci, dulcineele te pot chema în voie, fără risc...

ZEISS: Alo!... Oooo!... Bună seara, scumpa mea!... Da!... Sînt singur ca de obicei.... Nevastă-mea?... Doarme dusă, singură şi ea, ca de obicei... Ia spune, chèrie, ce-ţi doreşte inimioara?... *(Luna ascultă atentă şi nedumerită.)* Musafirii? Da, au plecat... I-a dat Luna afară, pe toţi... Cum o să fiu beat, „mamy scump"?

LUNA *(cu dezgust)*: „Mamy scump"... Cu de astea vorbeşti la telefon? Phuuuu!

ZEISS: Alo!... Da... sînt atent... Mă insultă însă cineva... de alături! Da, da... Bèat... nu beat... Remarcă ce poate să însemne, în viaţă, o simplă schimbare de accent!... *(Întinde receptorul Lunei.)* Rembrand la telefon!...

LUNA: Nu m-a chemat pe mine! Dacă avea să-mi spună ceva n-avea decît să sune la telefonul meu de jos...

ZEISS: N-a îndrăznit... Nu ştie că ne-am divorţat...

LUNA: Îl priveşte şi nici nu mă interesează. Spune-i să cheme peste cinci minute, jos...

ZEISS *(la telefon)*: Sigur că am auzit tot ce-ai spus! N-am pierdut nici o vorbă... Ascultă, genialule! Cheamă-mă, din nou, peste cinci minute, la telefonul nevestii-mi... Asta e defect şi nu înţeleg bine ce spui... Da, cobor la ea. N-ai nici o grijă, că nu se deşteaptă! Doarme tun, că a citit o piesă de teatru!... Atunci, refă numărul. Da. Am şi coborît... *(Închide.)*

LUNA *(privindu-l drăguţă, jenată, recunoscătoare)*: Îmi vine să-ţi sărut mîna...

ZEISS: Nu!... *(Pleacă fruntea.)*

LUNA *(îl sărută)*: Noapte bună!...

ZEISS: Noapte bună!.. *(Încet.)* Adorato!... *(Închide uşa.)*

(Afară zorile încep să strivească violete ude şi triste în ferestre... Zeiss începe să strîngă hîrtiile, pe care le pune

www.cimec.ro

într-o servietă, dinainte pregătită... Apoi vine din dormitor cu o valiză, pe care o deschide... Trece și revine, pe braț, cu hainele în care l-am cunoscut, și cu aparatul fotografic pe umăr. Pune hainele în valiză și aparatul alături. Desprinde o fotografie a Lunei din perete sau ia una care se află pe birou. O pune peste haine în valiză și închide valiza... Trece în dormitor, de unde revine îmbrăcat într-un trenchcoat vechi, răpănos. Trenchcoatul lui! Pe cap are — ca și Alagrec — un basc... Ia valiza într-o mînă — ca pe vremuri găleata — (în valiză a băgat și servieta cu hîrtii) și pe umăr, trepiedul, cu aparatul înșurubat în creștet, ca un cap de mort... Deschide ușa și iese încet, după ce stinge lumina...)

Scena rămîne goală, în lumina vînătă a zorilor care se amestecă cu fumul de țigară... Zeiss se aude tușind din ce în ce mai îndepărtat, în timp ce, peste scena goală, coboară, foarte încet

CORTINA

TABLOUL 5

Același decor din tabloul 4. E transformat însă într-un elegant atelier de pictor. Un șevalet mare, altele mici, cu tablouri gata, ori în lucru, pe ele. Peste tot, tablouri, pînze, suluri, cartoane, ulcele cu pensule etc. Acțiunea se petrece peste trei luni de la tabloul precedent, adică spre sfîrșitul lui noiembrie. E o dimineață luminoasă. Pe fereastră perspectiva citadină e în concordanță cu timpul. Pomii cu crengi de cărbune, casele cu aspect dezolant în soarele sleit, pe ele, ca o lumină tardivă și inutilă... La ridicarea cortinei, Luna e așezată la fosta masă de lucru a lui Zeiss... Este cufundată într-un maldăr de ziare, pe care le răsfoiește și din care taie, cu o foarfecă mare, cronicile dramatice, pe care, cu o pensulă muiată în gumarabică, le lipește într-un caiet-album. Pe un fotoliu, mai la distanță, Alagrec fumează cu „pipa" ca orice pictor care a început să se respecte. E îmbrăcat în același trenchcoat și cu același basc pe cap. Singurul ornament în plus, afară de pipă, este un fular răsucit în jurul gîtului. Alagrec e oarecum „virilizat", și sub o mare tristețe, care i se citește pe figură, se vede dragostea „extatică" pentru Luna, pe care o privește imobil.

LUNA *(văzîndu-și de treabă)*: Prin oraș ce se vorbește despre „Geamandura"?

ALAGREC *(trezit din reverie)*: Poftim?

LUNA: La ce te gîndeai?

ALAGREC: La nimic... Și cînd nu mă gîndesc la nimic, sînt foarte atent la ce nu mă gîndesc.

LUNA: Te-am întrebat, dacă ai auzit ce se vorbește despre premiera „Geamandurii" în oraș?

ALAGREC: E cea mai mare lovitură a stagiunii!... Și, dumneata, noul idol al publicului!...

LUNA: Sînt așa de fericită!... Și să nu știu cine e autorul!? Să sperăm însă că, după succesul pe care l-a avut piesa lui, o să iasă la lumină... *(Termină de lipit ultima cronică.)* Așaaa! Acuma pot să-mi aprind o țigară. *(Ceea ce și face.)* Singurul meu regret este că la premieră n-a fost și Zeiss...

ALAGREC: De unde poți să știi?

LUNA: Sînt convinsă că a plecat de mult din țară... Totul era pregătit, calculat în amănunt, de acum trei luni. Din seara „contractului"! Divorțul, fuga, tot! Dar de ce să plece așa? De ce să fugă?

ALAGREC: Dumneata n-ai vrut să fugi la fel, anul trecut, la mare?

LUNA: Eu am vrut să fug pentru ei...

ALAGREC: Poate că și el a fugit, pentru alții...

LUNA: Pentru cine? Pentru bărbatu-meu și pentru mine?

ALAGREC: Pentru mine nu, în nici un caz. *(Oftează.)* Dar eu tot o să-l găsesc. Că fără el am rămas mai singur decît în clipa cînd nu aveam pe nimeni pe lume...

LUNA: Da, da. Ai dreptate, Alagrec... Trebuie să-l găsim...

REMBRAND *(intră)*: Bună dimineața, copii! În sfîrșit, l-am descoperit. *(E foarte încîntat.)*

LUNA: Pe Cristian? Unde?

REMBRAND: Nu pe Cristian, dragă! Cred că am descoperit cine e autorul „Geamandurii". În orice caz, sîntem pe drumul cel bun. Directorul teatrului a primit o scrisoare de la el.

LUNA: Da? Și cine e? Spune-mi repede...

REMBRAND: Scrisoarea e semnată ca și piesa: „Un anonim".

www.cimec.ro

LUNA: Atunci de unde știe directorul cine e?
REMBRAND: Ai răbdare, draga mea să-ți explic. Știi că „Geamandura“ a fost prezentată în manuscris la teatru!
LUNA: Da, și?
REMBRAND: Și directorul a comparat imediat scrisul piesei cu cel al scrisorii... Și sînt identice... *(E satisfăcut ca și cum ar fi descoperit el treaba asta.)*
LUNA: Și ce-am rezolvat cu asta?
REMBRAND: Oricît! E un pas înainte... Mai ales că, în scrisoarea trimisă directorului, Anonimul îl roagă ca toate drepturile de autor care i se cuvin să fie vărsate unui oarecare *(consultă agenda)* Constantin Taiga, domiciliat în str. Sfinții Voievozi nr. 79. *(Alagrec pălește. Se ridică brusc.)* O să ne ducem la adresă, chiar azi după-masă și să facem cunoștință cu domnul Taiga ăsta! Nu? Și nu se poate să nu aflăm nimic de la el... Dacă n-o fi, după cum bănuim noi, chiar el autorul piesei.
ALAGREC: Pe mine, mă scuzați. Am o întîlnire urgentă în oraș și-am întîrziat. *(Dispare.)*
REMBRAND: Dar ce l-a apucat, pe junele?
LUNA: Nu știu! De cîtva timp, are o atitudine foarte ciudată. De cînd ne-am căsătorit noi, mai exact...
REMBRAND: Da! Am observat și eu că face tot ce poate ca să mă evite. *(Rîde.)* Și dragostea mea ce-a făcut toată dimineața, singură? *(Se apropie tandru și-o îmbrățișează.)*
LUNA: A lipit cronici dramatice...
REMBRAND: În „cartea gloriei“...
LUNA: Ca să vezi ce prevăzătoare sînt.
REMBRAND: Știi că l-am visat azi-noapte iarăși pe Zeiss.
LUNA: Și eu...
REMBRAND: Bietul Zeiss! Cine știe pe unde o fi!?
LUNA: De ce spui „bietul“? Poate că acolo unde o fi... e fericit. Mai fericit decît era aici, cu noi!
REMBRAND: Dac-ai ști cît doresc să fie așa! Nu știu însă de ce, am impresia că sînt foarte vinovat față de el și că deși obișnuit cu „fugile“ lui, asta din urmă are o semnificație specială...
LUNA: Dan! Spune-mi drept!... Tu ai bănuit vreodată că Cristian m-ar fi putut iubi cu adevărat?
REMBRAND: Tot timpul am fost convins că te iubește... *(I se pare curios că-l mai întreabă.)* Mă mir că mă mai întrebi!
LUNA: Și de ce nu mi-ai spus-o niciodată?
REMBRAND: Fiindcă nu mi se părea nimic deosebit ca soțul să-și iubească soția!
LUNA: A, da, adevărat!... Tu nu știai...
REMBRAND: Putea măcar să-mi treacă prin gînd? Am fost chiar gelos pe el! L-am invidiat, l-am detestat... Uneori, chiar l-am și urît... L-am urît groaznic...
LUNA: Cînd?
REMBRAND: În nopțile cînd plecam de la voi singur, acasă, și știam că rămîne cu tine.
LUNA: Dar tu nu observai că eu te iubesc? Că „tu“ erai tot?
REMBRAND: Ba da și nu știam ce să mai cred!
LUNA: Spune, Dan! Am vrut să te întreb de multe ori!... Cum v-ați împrietenit voi... Unde?
REMBRAND: Am copilărit pe aceeași stradă de tîrg de provincie, agățați de cozile acelorași smeie turcalețe... El era copilul nimănui. Copil găsit și crescut de o femeie cu inimă bună. Am stat în aceeași bancă, la școală... Am văzut cel dintîi film împreună, am împărțit prima țigară... Pe urmă, ne-am despărțit... Părinții mei s-au mutat în Capitală...Și, într-o zi, eram în primul an la Belle Arte, ne-am reîntîlnit... El se înscrisese la litere. Și iarăși nu ne-am mai despărțit cîțiva ani... Pînă într-o zi, cînd a dispărut ca și acum... Fără urmă, fără explicații, ca să ne întîlnim din nou peste nu știu cîți ani, într-o noapte de toamnă, într-o tavernă la Paris. El era chelner, eu client... Un client însă căruia i-a plătit chelnerul consumația...
LUNA: A fost și chelner?
REMBRAND: Dar ce n-a fost? A făcut toate meseriile, ca să le cunoască pe toate cu oamenii lor. Fiindcă, marea lui pasiune... au fost întotdeauna oamenii. Toți oamenii deopotrivă... A vrut să-i cunoască de aproape... să fie la fel ca ei, ca să-l poată lăsa, fără bănuieli și rezerve, să-i iubească... El n-a făcut niciodată, nici un fel de deosebire între oameni... I-a iubit în corpore și a fost frate cu fiecare în parte... A călătorit peste tot, deopotrivă de vesel, în cabinele transatlanticelor, ca și agățat de tampoanele trenurilor de marfă... În cele din urmă, se pare că a ostenit și s-a hotărît să se fixeze. Și și-a ales o profesiune... Fotograf... Dar un foto-

www.cimec.ro

graf deosebit... Îmi aduc aminte ce-mi spunea într-o seară. În seara cînd ne-am reîntîlnit ultima dată și am pus la cale „ridicarea cortului ideologic" pe malul mării, unde te-am cunoscut... „Mă ! Eu sînt convins că figura omului, expresia lui plastică, adică, este însăși figura sufletului omenesc... Prin urmare eu, dacă fotografiez oameni, în fond fotografiez suflete. Suflete pe care le developez în camera obscură a inteligenței mele, ca să fac cunoștință cu ele..."

LUNA : Interesant !...

REMBRAND : O fotografie pentru el era un fel de radiografie a sufletului omenesc, ca să zic așa. Și datorită ei putea să aleagă bunii de răi, folositorii de inutili, trîntorii de creatori și așa mai departe. Intenția lui avea un sens uman și social. Era un vis uriaș și documentar, urzit între două lumi. Cea în care trăia și cea pe care o visa...

LUNA *(„iluminată" de o constatare) :* Dan ! Stai ! Știi tu cu cine seamănă Zeiss ?

REMBRAND *(nedumerit) :* Cu cine ?

LUNA : Ia gîndește-te la „Geamandura"... Nu seamănă cu eroul ? Cu Gri-Gri ?

REMBRAND *(se gîndește) :* Adevărat !.. Da, da, așa este... Asta e chiar simbolul „Geamandurii" !...

LUNA *(citează) :* Și uite și replica lui din scena cu mine, în actul II — „O geamandură are un rost precis, în viața mărilor și a oamenilor de pe ape... Ea trebuie să arate vapoarelor călătoare, prin strigătul ei, proiectat în bezne, cum și pe unde trebuie să ajungă în porturile lor firești. Și — draga mea — o geamandură nu este numai a mărilor agitate de propriile lor adîncuri, ademenind navele încărcate cu muncă și cu viață spre incertitudinea țărmurilor îmbietoare... Pămîntul are, ca și apele, geamandurile lui terestre, care, în marea noapte a așezărilor lumești, și-au proiectat glasul, peste orizonturi și frontiere, chemînd călătorii lumii spre cheiurile adevărate ale fericirii omenești. Geamandurile acestea, ale pămîntului, au fost oamenii lui providențiali". *(Luna care s-a ridicat tot timpul cît a debitat și, mai exact, a „jucat" tirada lui Gri-Gri, schimbă tonul teatral cu unul curent și zice.)* Aicea... se oprește... face cîțiva pași și pe urmă, se întoarce către mine și zice... *(Reia tonul lui Gri-Gri, de pe scenă.)* „Eu însă vezi tu, draga mea, n-am putut să mă ridic pînă la înălțimea marilor chemări și poate — asta e drama mea... N-am izbutit să ajung decît o «geamandură» a dragostei... A dragostei care trebuie îndreptată și ea spre însoritele și visatele ei «porturi firești», cum îți spuneam adineauri. Spre țărmurile pe care în ochii îndrăgostiților, înfloresc toate florile pămîntului și deasupra cărora izbucnesc imaculate, spre eternul azur al iubirii, toate columbele sufletului. De aceea poate, cîntecul meu de geamandură solitară nu sună în urechile tale decît ca un geamăt, al propriilor mele deznădejdi."

REMBRAND : În fond, Zeiss a fost tot un fel de geamandură... Geamandura fericirii noastre...

LUNA : Așa cred și eu... *(Pe gînduri.)* Și cîntecul lui n-a fost decît un geamăt al propriei lui deznădejdi...

ALAGREC *(intră. Este exuberant, fericit. De emoție, cînd deschide gura să vorbească, îi cade luleaua. Se pleacă și-o ridică) :* Pardon ! *(Apoi trece la replică.)* Știu unde e maestrul ! L-am descoperit... Știu tot... ! Știu !

LUNA *(fericită, ca și Rembrand) :* Unde e ?

ALAGREC : Vă spun imediat... Să răsuflu, c-am fost atît de zăpăcit încît am fugit după tramvai pînă aici, crezînd că sînt în el. *(Nu știe unde să-și pună luleaua. În gură, în buzunar ?)*

LUNA : Las-o-ncolo de lulea și spune...

ALAGREC *(dîndu-i luleaua lui Rembrand) :* Umple-mi-o, te rog, cu tutun, pînă spun... Am plecat de aici, direct la directorul teatrului și l-am rugat, din partea dumitale *(se adresează Lunei, în timp ce Rembrand scoate o pungă de cauciuc și umple luleaua lui Alagrec cu tutun)*, să-mi dea scrisoarea pe care a primit-o din partea autorului piesei, că vrei s-o vezi. *(Scoate o scrisoare din buzunar.)* Uite-o ! Examinînd cu atenție plicul, am observat stampila poștei ca să știu de unde este expediată scrisoarea... Uite-o !... *(O prezintă celor doi, care-l urmăresc atenți.)* Man-ga-lia ! E clar ? *(Cei doi îl privesc nedumeriți.)*

REMBRAND : Și de ce, dacă scrisoarea e expediată din Mangalia, trebuie să fie neapărat de la Zeiss ?

ALAGREC : Fiindcă, pe mine, am uitat să vă spun, pînă acuma, nu mă cheamă numai Alagrec. Mă mai cheamă și Constantin Taiga și locuiesc în str. Sfinții Voievozi nr. 79, la cămin. Și asta, numai „el" o știa ! !...

CORTINA

www.cimec.ro

ACTUL AL TREILEA

TABLOUL 6

În casa lui Hussein, în apropiere de Mangalia, a doua zi după tabloul precedent. Decorul reprezintă încăperea „principală" a locuinței lui Hussein. Este o cameră mobilată în stilul turcesc al caselor din Dobrogea. Ferestrele au „vedere spre mare". Prezența lui Zeiss, în această încăpere, a adus unele „imixtiuni" de stil. Astfel, se pot remarca o mașină de spirt, o măsuță plină cu sticluțe de medicamente, aparatul fotografic rezemat într-un colț și un fotoliu de pluș, anacronic, pe care stă Zeiss și care a fost cumpărat de circumstanță. Lîngă acest fotoliu, este o măsuță improvizată — dintr-o fostă ladă de portocale, ori dintr-un butoi de untdelemn — acoperită cu un covoraș turcesc. Pe măsuță se află cîteva ziare, o scrumieră, brichete, țigări, „muzicuța lui Zeiss" și — tronînd peste toate — fotografia Lunei, pe care Zeiss a luat-o cu el, la finele tabloului 4.

După bătaia gongului, se aud, în timpul cît foarte încet se ridică cortina, valurile mării izbind poalele falezei. Zeiss e în fotoliu, acoperit cu un pled peste picioare. E foarte slăbit, neras, ceea ce face să arate și mai rău; pe cap poartă bascul cunoscut. Fumează, privind imobil marea care se vede pe fereastră.

HUSSEIN *(intră de afară, rebegit și cu cîteva cioturi de salcîm în brațe. Are pe el un pieptar gri, căptușit cu oaie, și în jurul gîtului o cîrpă albă, împletită ca un colac. Și el este neras)*: Frig estem, bre! *(Se duce să pună lemnele în sobă.)* Uenim iarna. Adineauri eu uezut pescaruș care zburam la uscat. Asta zapada înseamnă, bre...

ZEISS: Da! Și eu simt că trebuie să ningă...

HUSSEIN *(de la sobă unde înviorează focul, întorcînd capul spre el. Toată atitudinea lui Hussein, tot ce face și tot ce spune trebuie să fie — dincolo de voința lui — impregnat de imensa și dezolata dragoste pentru Zeiss)*: Tu de unde simțim, bre?

ZEISS: Din suflet, Hussein... Sufletul gol simte zăpada, ca jivinele nemîncate cînd o adulmecă în luminișurile pădurii...

HUSSEIN: Asta padure, Hussein nu uazut. Hussein nu uazut decît marea...

ZEISS *(privind-o)*: Marea!... *(Rar.)* La grande bleue! Și eu o iubesc, Hussein...

HUSSEIN: Tu iubești la el, asta știm eu... Dar doctor, spus la tine că marea nu uace bine la plamin al tău... Doctor spus la tine, imediat plecam munte... Altminteri, nu bine estem... Prost estem...

ZEISS: Să nu crezi că mor de oftică, Hussein! Mor de dragoste, mă!

HUSSEIN: Ala nu bun... Tu greere estem și pentru altu cantat...

ZEISS: Totdeauna greierii cîntă pentru alții. Mi se pare chiar că melodia lor e rezultatul unei suferințe fizice...

HUSSEIN *(care, între timp, a terminat cu soba, se așază pe „ceva" lîngă Zeiss și răsucește o țigară)*: Asta noi nu știm... Noi știm ca tu bolnav estem, cauza la fata formos care tu fost pesouit. *(Aprinde.)* Mai bine inecam la el, pardon la cuvînt...

ZEISS *(surîde)*: De ce spui așa? Și tu ai iubit-o!

HUSSEIN: Asta prostia la cap batrin fost, bre!... Cauza drujda baut și nu știm ce uorbit!... *(Uede jurnalele de lîngă Zeiss.)* Asta giornal de astazi estem, bre?

ZEISS: Da! L-a adus Ali, adineauri... Știi că piesa mea a avut mare succes...

HUSSEIN: Ala „geamandur"?

ZEISS: Da! Și după cum scriu gazetele, afară de Luna, tu ai avut cel mai mare succes...

HUSSEIN *(rîde)*: Ha! Ha! Hussein giocat la scena și habar nu aut la el...

ZEISS: Toată lumea a remarcat rolul tău în piesă!

HUSSEIN: Dai giornal la mine, citești, bre! *(la jurnalul și-l despăturește.)*

ZEISS *(care-i urmărește mișcările)*: Nu acolo! Pe pagina cealaltă... Sus de tot. Unde scrie „Cronica dramatică".

HUSSEIN *(uitîndu-se pe ultima pagină a ziarului)*: Noi altceva cautam... *(Cercetează atent și vizibil pentru public „Mica Publicitate".)*

ZEISS: Ce cauți la „Mica Publicitate"?

HUSSEIN: Asta privește la mine... Asta secret la Hussein estem... *(A găsit ce căuta și are o tresărire — un strigăt chiar — exprimat, de preferință printr-o vorbă turcească.)* Ai, ai, ai, ai, ai! *(Se bucură.)*

ZEISS: Ce este?

HUSSEIN: Ia citim tu asta articol, bre!... *(Îi dă ziarul, indicînd locul unde să citească.)*

ZEISS *(vrea să citească, dar puterile nu-i mai permit):* Citește-mi tu, Hussein, că doar ai făcut „scola romanesc".

HUSSEIN *(citește):* „Mare recompens! Domnișor Luna care inecat la anul trecut linga Mangalia oraș și șezut cort cu domn Rembrand-pictor, cu grec ala mic, care urut film la America uacem și fotograf de la plaja care Zeiss chemam la el. rugat estem să scrim de urgensa la domn Hussein Tefik, oraș Mangalia. strada Uama ueche numar la poarta 135 auem. pentru comunicam veste grav la el, care singura nadejde de scapar. numai la el auem. Mulsumim la anticipat Hussein Tefik".

ZEISS: Ce înseamnă asta, Hussein?

HUSSEIN *(fericit și încîntat de el însuși):* Asta articol care scris Hussein...

ZEISS *(nemulțumit):* De ce-ai făcut asta, Hussein?

HUSSEIN: Pentru ca tu nu urut dai la mine adres de la domnișor Luna și fara el tu murim și Hussein nu urem asta prostie. Hussein iubim pe tine cum pe copil al lui... *(Mai cald.)* Hussein iubim la tine. mă!... *(Înduioșat izbucnește în plîns. Un plîns cumsecade, bun, amărît.)* Pentru ce tu urei să faci la mine plîngi. mă? Pentru ce urei tu mori, mă?

ZEISS *(ca să-l liniștească):* Fii liniștit, Hussein... O să mă fac bine... *(Spune replica fără convingere și întoarce capul spre mare. Poate că are lacrimi în ochi și nu vrea să i le vadă publicul.)*

HUSSEIN: Fara Luna. tu niciodata nu uacem bine... *(Cu un suspin disperat și strîns în piept, ca un nod de batistă udă.)* Tu murim, mă!

ZEISS: Chiar dacă o fi să mor *(surîs),* ceea ce n-aș crede, să mă ierți, Hussein, că am venit să mor la tine... Dar vreau să mor lîngă o inimă... Asta! *(Îl atinge pe piept, în dreptul inimii.)* Și lîngă asta... *(Arată marea, prin fereastră.)*

HUSSEIN: Lasa murim altu batrin. Pentru ce murim tu? *(Zeiss tușește iarăși lung, obsedant, sub privirile îngrijorate ale lui Hussein.)*

HUSSEIN: Mîine uenim iară doctor la tine... Hussein fost azi și rugat la el...

ZEISS: Nu trebuie. Hussein... Păcat de bani...

HUSSEIN: Dar ce? Tu platim? Turcu plateşte!

ZEISS: Dac-aș putea ți-aș săruta inima, ca pe o mînă... *(Rîzînd.)* Mă, inimă cu fes! Turcule de altădată! Cu copilăria noastră agățată de șalvarii tăi și cu sufletul nostru, ca un abur răsuflat între acadele și alvițe și lipit pe cănuța de tablă din care gîlgîia — rece și acrișoară — braga recreațiilor și a zilelor de arșiță... Mă, turcule, mă!... *(Tușește din nou, mai „uscat". Hussein îi urmărește tusea alarmat, oftează în semn de convinsă neputință. Zeiss, după tuse, aprinde o nouă țigară.)*

HUSSEIN: Nu mai fumam, bre!...

ZEISS *(epuizat):* Lasă, Hussein... Cred că e ultima țigară pe care o mai fumez... *(Ca să nu-l alarmeze, adaugă.)* Azi!

HUSSEIN: Foarte bine, bre! *(N-a prins „nuanța", dar are și el felul lui de a-i da încredere, deși nu mai crede în ea.)* Astazi fumam asta, mîine fumam altul sigara, poimîine încă unul și la uara, cînd punem iara cort, acolo *(gest în direcția unde știe că a fost instalat cortul din actul prim)* fumam la tine cîte sigările poftim... Ca pașa din Uidin, bre! *(Și ca să-l convingă că crede în ceea ce spune.)* Eu, la uara, facem cadou la tine narghile, bre...

ZEISS *(slăbit își lasă capul pe spătarul fotoliului. Încearcă să surîdă pe replică):* Vorba ta! Mulsumim!... *(Închide ochii și visează sub ei.)*

HUSSEIN: Acuma pusin la tine dormim... Urei Hussein cantec cantam?

ZEISS *(face un semn ușor cu capul):* Da!

(Hussein încet, convins de importanța cîntecului pe care-l începe și pe care îl socotește un fel de doctorie morală pentru plămînii bolnavului, scoate o muzicuță din șalvari și începe să cînte valsul leit-motiv. Zeiss visează mai departe, pe cîntec, imobil. Hussein cîntă puțin, pînă cînd se convinge că Zeiss a adormit. Se apropie de el, constată că doarme și neavînd ce să-i facă mai mult îi strînge pledul pe picioare. Apoi se duce spre sobă, să mai pună un lemn pe foc. Alagrec bate în ușă.)

HUSSEIN *(mirat, întoarce capul către acesta):* Cine acolo estem? *(Pe replică, se ridică de la sobă unde era chircit și se îndreaptă spre ușă.)*

ALAGREC *(de afară):* Eu!

HUSSEIN *(tot în parcurs):* Care eu? Eu, ala, eu mulți estem...

ALAGREC *(deschizînd ușa binișor):* Eu, Alagrec!...

HUSSEIN *(bucuros, foarte bucuros. duce degetul la gură):* Ssssst! *(Un gest spre fotoliul lui Zeiss.)* Dormim, bre!

ALAGREC *(pătrunde plin. în scenă, se uită la Zeiss și nu-i trebuie prea mult ca să priceapă, măcar aproximativ. situația.)*

www.cimec.ro

HUSSEIN *(care îl urmează, bucuros de vizită)*: Cînd tu uenit, bre?

ALAGREC: Adineauri... cu trenul de patru...

HUSSEIN *(tot vesel, atît cît îi îngăduie situația)*: Tu citit articol care Hussein la giornal scris?

ALAGREC: Nu!.. N-am citit nici un articol.

HUSSEIN: Atunci de unde tu știut ca el aicea estem? *(E decepționat.)*

ALAGREC: Am aflat dintr-o scrisoare... O să-ți spun eu dumitale. E bolnav? *(Privește spre Zeiss care doarme.)*

HUSSEIN *(încet)*: Rău la el bolnav... Cînd uenit aici doctor la el, nu urut uedem, nici doctoria luam, nici nimic nu uacem... Numai stat așa și tușit și privit fotografia de la domnișor. *(I-o indică.)*

ALAGREC: Aha!

HUSSEIN: La inceput, el plimbat pusin la marea. vesel fost pentru Hussein. Dar Hussein uazut imediat ca el ceva la inima auem și bolnav la oftica sîntem... *(Mai încet.)* Hussein uazut sînge la el, scuipam și el ascundem la Hussein... Și Hussein chemam doctor. *(Mai încet.)* Și doctor. treile ori, aicea uenit și spus la el că plecam la muntele trebuie... Că la bola ce el auem, marea nu bun estem. Dar el nu urut plecam... Fiecare zi, unde fost cort, mergeam... Și ploaia și frig fost și el tot acolo dus. Și la acum o săptămîn. nu mai putem acolo mergem. Și stam la fotel și tușim. Și tușim, bre! Și tușim... *(oftează adînc, obidit)* și tușim.

ALAGREC *(care nu-și mai ia ochii de la Zeiss)*: A spus doctorul că are oftică?...

HUSSEIN: Sigur, bre! Și atuncea Hussein scris articol la giornal... *(Ia ziarul și-i arată „anunțul" lui Alagrec, care-l parcurge repede.)*

ALAGREC: Știi că sîntem cu toții aici?

HUSSEIN: Și domnișor?

ALAGREC: Și!... Și Luna și bărbatul ei... Rembrand.

HUSSEIN: Hussein credem că numai domnișor putem uacem bine. Plecam munte la el.

ALAGREC: Nici nu se discută. Îl luăm cu noi. Să-l vadă doctorii cei mari, să-l îngrijească... Nu mai moare nimeni de oftică, în ziua de azi, dacă se îngrijește...

HUSSEIN: La el nu oftica omorim.. Dragostea omorim... Așa spus azi la Hussein...

ZEISS *(face o mișcare, care întrerupe conversația celor doi. Il privesc atent. Zeiss deschide ochii. Se trezește... Intinde mîna să ia o țigară)*: Hussein! Ești aici?

HUSSEIN: Aici, aici sîntem... Și mosafir auem, bre... *(E vesel.)*

ALAGREC *(se apropie de fotoliul lui Zeiss)*: Maestre!

ZEISS *(are o mare emoție cînd îl vede)*: Tu?

ALAGREC: De cînd te căutăm...

ZEISS: Ai citit anunțul lui Hussein?

ALAGREC: Nu!.. Scrisoarea pentru Constantin Taiga. Maestre! De ce ai făcut asta?

ZEISS: Nu ești tu „copilul" meu? Nu te-am găsit eu pe malul mării? Orfan de părinți și mai ales de vapor. *(Surîde.)* Cine vrei să mă moștenească?

ALAGREC: Nu... Nu era vorba de drepturile de autor... De ce-ai fugit? De ce nu m-ai luat cel puțin și pe mine cu dumneata?

ZEISS: Pentru că „moartea" e cel mai intim lucru din lume, coane Alagrec. Mai intim ca dragostea... Ca să mori frumos, trebuie să mori singur...

ALAGREC: Dar nu e vorba de moarte, maestre! E vorba de viață! De viața care te așteaptă cu brațele deschise, ca să-ți mulțumească pentru tot ce i-ai dat...

ZEISS: Nu i-am dat nimic, măi beglerbegule...

ALAGREC: Ba da! I-ai dat sufletul dumitale... Și mintea... Și lumina, amîndurora la un loc.

ZEISS *(ridicîndu-se puțin și făcînd un efort vizibil, ca să pară, așa cum nu este)*: Măăă, dar ai niște expresii! Vorbești ca din cărți.

ALAGREC: Fără dumneata, ce era sa fac? Am încercat să te înlocuiesc cu cărțile...

ZEISS *(se apropie mai repede decît ar vrea de ceea ce îl interesează)*: Bravo ție! *(Își aprinde o țigară. Pe un fum.)* E fericită?

ALAGREC *(după o ezitare, alege răspunsul pe care îl socotește mai potrivit)*: Da!

ZEISS *(iluminat, cu un surîs bun și aproape nepămîntesc)*: Și eu la fel...

ALAGREC: Știi că e și ea aici...

ZEISS *(nu-și poate împiedica o tresărire, care-l face să se înalțe în scaun)*: Luna?

ALAGREC: Da!...

ZEISS: Singură?

ALAGREC: Nu! Cu el! El însă nu vrea să știi că e aici... Nu îndrăznește să vină să te vadă.

ZEISS: Dar el nu înțelege că „fericirea" lor e ușurarea mea?... Că e fapta mea, cea mai mare și mai importanta din viață?

ALAGREC: Asta i-a spus şi Luna... Fiindcă, ea e convinsă că n-ai iubit-o niciodată...

ZEISS: Şi nici să nu încercaţi s-o convingeţi... Altminteri, sînt sigur că m-ar iubi după moarte. *(Un timp.)* Bagă bine de seamă ce ţi-am spus...

ALAGREC: Am înţeles...

ZEISS: Şi unde sînt ei?

ALAGREC: Au rămas la restaurant...

ZEISS: Cheamă-i! Dar să vină amîndoi!...

ALAGREC: Da, maestre...

ZEISS *(după el)*: Amîndoi! Ai auzit?

ALAGREC: Da, maestre... *(Iese.)*

ZEISS: Hussein... Cîntă-mi... Dar ceva vesel, „Karakîz". *(Ia o oglinjoară de pe măsuţa de alături.)* Doamne! Şi sînt neras şi urît... Şi asta inspiră milă, Hussein... şi nu vreau. *(Se ridică din fotoliu.)* Mă duc dincolo să mă rad şi să mă schimb... *(Face un efort să plece spre camera adiacentă, dar o groaznică chintă de tuse îl pironeşte pe loc. Hussein i-o urmăreşte pînă se termină... Zeiss cade la loc în fotoliu şi rămîne cu ochii duşi, epuizat, subţiat din el însuşi ca un fum ridicat din anonimele şi imensele lui arderi interioare.)* Cîntă, Hussein... *(Hussein începe să cînte la muzicuţă „Karakîz". Pe muzică — după cîteva clipe — intră Luna, Rembrand şi Alagrec.)*

LUNA *(se duce, la un semn al lui Hussein, care încetează cîntecul, încet, ca un parfum care se apropie, lîngă fotoliul lui Zeiss)*: Cristian!...

(Zeiss a murit, între timp, cu un surîs de angelică satisfacţie pe figură. Rembrand s-a întors discret cu spatele spre fereastră.)

LUNA *(fără să-şi dea seama că se adresează unui mort)*: Cristian! Am venit „amîndoi". *(Văzînd că n-o aude şi nu se mişcă, se întoarce către Hussein şi Alagrec — care o văd — cu privirea încremenită de panică. Parcă are ochi de sticlă. Hussein şi Alagrec se apropie la privirea ei, ca la o chemare.)* Cristian!... *(Îi ia mîna, care cade inertă pe braţul fotoliului. Rămîne lîngă mort, dreaptă, încremenită o clipă. Rembrand nu ştie ce se petrece în spatele lui.)*

HUSSEIN *(a înţeles)*: Ai murit greerele!... *(Lăcrimează, imobil.)*

LUNA *(îndreptîndu-se spre Rembrand)*: Adevărat! A murit greierele!

REMBRAND *(privind pe fereastră)*: Ninge!... *(Într-adevăr, pe fereastră se văd primii fulgi care cad peste lume şi peste mare.)*

ALAGREC: Maestre!...

(Se prăbuşeşte în genunchi şi îşi lipeşte fruntea de mîna mortului. Din port se aude o geamandură, care îşi începe cîntecul, în amurgul care se lasă odată cu

C O R T I N A

Ilustraţia: MARCELA CORDESCU

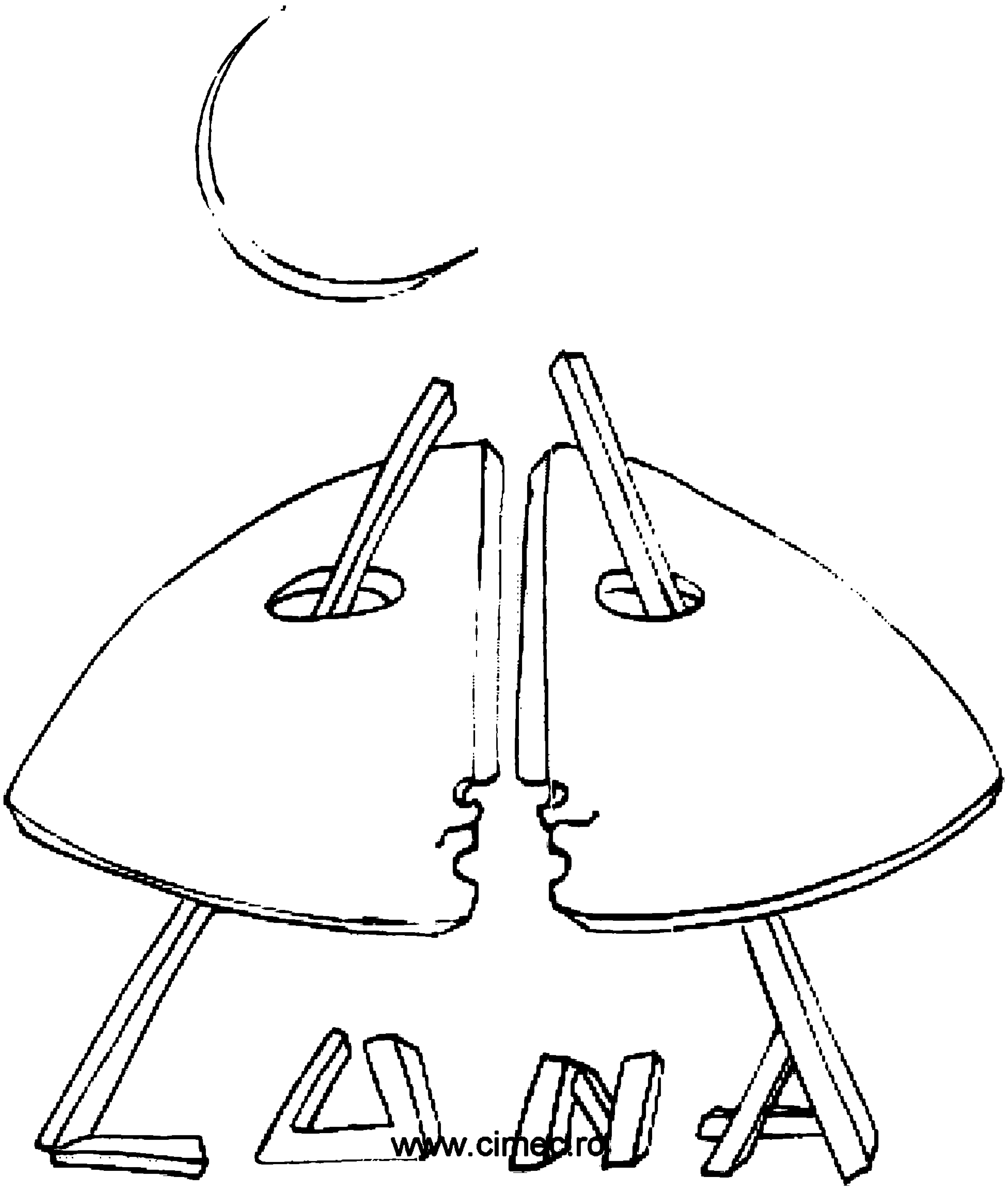

www.cimec.ro